

Ποιος είναι ο πελάτης μας;

*Χαρακτηριστικά εισερχόμενου τουρισμού στην Ελλάδα
για «Ήλιος & Θάλασσα», «City Break», «Πολιτισμός & Θρησκεία»*

Οκτώβριος 2015

Δρ. Άρης Ίκκος, ISHC

Σεραφείμ Κουτσός

Επιστημονικός Διευθυντής

Αναλυτής

Ινστιτούτο ΣΕΤΕ

Λεωφ. Αμαλίας 34 - 105 58 Αθήνα

***www.insete.gr* - info@insete.gr**

© ΙΝΣΕΤΕ – Επιτρέπεται η αναδημοσίευση με την προϋπόθεση της αναφοράς στην Πηγή

Περιεχόμενα

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	3
1. ΗΛΙΟΣ&ΘΑΛΑΣΣΑ.....	6
1.1 Βασικά Μεγέθη	7
1.2 Δημογραφικά χαρακτηριστικά.....	8
1.3 Διάρκεια ταξιδιού – Τουριστική δαπάνη	11
1.4 Προορισμός	15
1.5 Μέσο Ενημέρωσης-Χαρακτηριστικά και Προγραμματισμός Κράτησης	17
1.6 Κύριες δραστηριότητες	21
2. CITY BREAK.....	24
2.1 Βασικά Μεγέθη	25
2.2 Δημογραφικά χαρακτηριστικά.....	27

2.3	<i>Διάρκεια ταξιδιού – Τουριστική δαπάνη</i>	30
2.4	<i>Προορισμός</i>	33
2.5	<i>Μέσο Ενημέρωσης – Χαρακτηριστικά και Προγραμματισμός Κρατήσεων</i>	34
2.6	<i>Κύριες δραστηριότητες</i>	39
3.	ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ & ΘΡΗΣΚΕΙΑ	41
3.1	<i>Βασικά μεγέθη</i>	42
3.2	<i>Δημογραφικά χαρακτηριστικά</i>	44
3.3	<i>Διάρκεια ταξιδιού – Τουριστική δαπάνη</i>	47
3.4	<i>Προορισμός</i>	51
3.5	<i>Μέσο Ενημέρωσης – Χαρακτηριστικά και Προγραμματισμός Κρατήσεων</i>	52
3.6	<i>Δραστηριότητες</i>	56
4.	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	59

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο τουρισμός αποτελεί μια δραστηριότητα εξόχως ανταγωνιστική στο διεθνές οικονομικό περιβάλλον. Συνεπώς, η ανάπτυξη του τουρισμού προϋποθέτει την δημιουργία ενός τουριστικού προϊόντος που ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της διεθνούς πελατείας. Οι απαιτήσεις αυτές διαρκώς εξελίσσονται, ενώ ταυτόχρονα οι τεχνολογικές εξελίξεις διαμορφώνουν ένα ευμετάβλητο περιβάλλον στο οποίο οι τουριστικές επιχειρήσεις καλούνται διαρκώς να προσαρμόζονται και να αναπτύσσονται.

Η υγιής επιχειρηματικότητα, που αποτελεί τη στερεότερη βάση για τη διασφάλιση και την ανάπτυξη θέσεων εργασίας, προϋποθέτει τη σαφή κατανόηση του ελληνικού τουρισμού καθώς και του διεθνούς τουριστικού περιβάλλοντος και ιδιαίτερα των χωρών από τις οποίες η Ελλάδα αντλεί πελατεία. Επίσης, σύμφωνα με το στρατηγικό σχέδιο για τον Τουρισμό του ΣΕΤΕ («Τουριστικός Στρατηγικός Σχεδιασμός 2021»), έχουν εντοπισθεί συγκεκριμένες προϊόντικές αγορές στις οποίες θα αναπτυχθεί ο ελληνικός τουρισμός. Η υλοποίηση του σχεδιασμού αυτού απαιτεί την σαφή απεικόνιση των χαρακτηριστικών του ελληνικού τουρισμού σήμερα, των αγορών στις οποίες στοχεύει και του προφίλ των τουριστών από τις αγορές αυτές, είτε αυτές είναι προϊόντικές είτε προσδιορίζονται γεωγραφικά.

Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η καταγραφή και παρουσίαση αναλυτικών στοιχείων για τρεις βασικές «προϊόντικές» αγορές του ελληνικού τουρισμού σύμφωνα με το προαναφερθέν στρατηγικό σχέδιο του ΣΕΤΕ. Οι αγορές αυτές είναι Ήλιος και Θάλασσα (Η&Θ) που καλύπτει το 60,1% του εισερχόμενου τουρισμού στην Ελλάδα, City Break (CB) που καλύπτει το 4,7% και Πολιτισμός και Θρησκεία (Π&Θ) που καλύπτει το 13,4%. Οι χώρες που καλύπτει η μελέτη είναι:

- Η&Θ: Γερμανία, Γαλλία, Ηνωμένο Βασίλειο, Ρωσία, Σκανδιναβία, Ολλανδία, Βέλγιο, Σερβία, Ιταλία, Πολωνία, Τουρκία.
- CB: Γερμανία, Γαλλία, Ηνωμένο Βασίλειο, Ρωσία, Ιταλία, Σερβία.
- Π&Θ: Γερμανία, Γαλλία, Ηνωμένο Βασίλειο, Σκανδιναβία, Βέλγιο, Βουλγαρία, Ιταλία, Πολωνία, Τουρκία.

Απώτερος στόχος της μελέτης είναι η ενημέρωση των επαγγελματιών και άλλων εμπλεκόμενων φορέων του τουρισμού ώστε οι πρώτοι να είναι σε θέση να εκμεταλλευτούν καλύτερα τις παρουσιαζόμενες ευκαιρίες και να αντιμετωπίσουν τις δυσκολίες, και οι δεύτεροι να διαμορφώσουν πολιτικές για τον τουρισμό που να ανταποκρίνονται με τον βέλτιστο τρόπο στις επιδιώξεις για την ανάπτυξή του.

Η μελέτη βασίζεται σε στοιχεία της IPK International, εταιρίας με εξειδίκευση στην έρευνα της ταξιδιωτικής συμπεριφοράς των τουριστών. Η IPK International είναι ο μοναδικός οργανισμός παγκοσμίως που ειδικεύεται στην εκπόνηση τέτοιων ερευνών με ενιαίο ερωτηματολόγιο σε 60 χώρες σε όλον τον κόσμο, καλύπτοντας –πρακτικά- το σύνολο των χωρών από τις οποίες προέρχεται ο διεθνής τουρισμός. Τα ερωτηματολόγια αυτά συμπληρώνονται από 500.000 ερωτώμενους, δημιουργώντας έτσι μια μοναδική βάση δεδομένων για άντληση στοιχείων τουριστικής αγοράς¹. Λόγω της ενιαίας προσέγγισης της έρευνας σε όλες τις χώρες και όλους τους τύπους ταξιδιωτών με την χρήση ενιαίου ερωτηματο-λογίου, είναι εφικτή η άμεση σύγκριση στοιχείων μεταξύ χωρών προέλευσης των ταξιδιωτών, μεταξύ προορισμών αλλά και μεταξύ προϊόντων.

¹ Η IPK διεξάγει τηλεφωνικές συνεντεύξεις ή συμπλήρωση ερωτηματολογίου μέσω PC. Οι μέθοδοι στάθμισης της IPK εξασφαλίζουν ένα αντιπροσωπευτικό δείγμα του πληθυσμού όσον αφορά ορισμένα βασικά χαρακτηριστικά του, όπως ηλικία, φύλο, της χώρας προέλευσης, εισόδημα κ.λ.π. Το δείγμα καθώς και η συχνότητα αλλάζει ανάλογα με τον πραγματικό πληθυσμό κάθε χώρας που εξετάζεται. Για παράδειγμα, στην Νορβηγία το δείγμα είναι $n_{Nor}=1000$ και εξετάζεται 2 φορές το χρόνο, δηλαδή $n_{TOTALNOR}=2.000$, ενώ στη Γερμανία το δείγμα είναι $n_{Ger}=2000$ και εξετάζεται 12 φορές το χρόνο δηλαδή $n_{TOTALGER}=24.000$. Συνολικά η IPK έχει sample frame με δείγμα $n_{TOTAL}=500.000$ και μελετάει 60 χώρες.

Η IPK συμπεριλαμβάνει στην έρευνα της 3 ταξίδια το χρόνο ανά ερωτηθέντα. Αν κάποιος έχει πραγματοποιήσει περισσότερα από 3 ταξίδια, τότε χρησιμοποιεί τις πληροφορίες από τα επιπλέον ταξίδια για να αντιμετωπίσει τα σφάλματα που δημιουργούνται από τα non responses. Η μέθοδος που χρησιμοποιεί (overlapping method) δίνει τη δυνατότητα να καλύπτεται ένας μεγαλύτερος αριθμός ταξιδιών σε ένα μεγαλύτερο χρονικό διάστημα πιο συχνά.

Για την καλύτερη κατανόηση των αποτελεσμάτων που παρουσιάζονται επισημαίνουμε τα ακόλουθα:

- Τα στοιχεία αφορούν το έτος 2013.
- Η έρευνα της ΙΡΚ αποτυπώνει την συμπεριφορά των κατοίκων μιας χώρας (π.χ. κατοίκων της Γερμανίας) και όχι των υπηκόων της (π.χ. Γερμανοί). Αντίστοιχη μεθοδολογία ακολουθεί και η Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ) στην Έρευνα Συνόρων (ΕΣ)².
- Στα στοιχεία της έρευνας της ΙΡΚ περιλαμβάνονται μόνο όσοι κάνουν τουλάχιστον 1 διανυκτέρευση. Αντίθετα στην ΕΣ της ΤτΕ περιλαμβάνονται και οι ημερήσιοι επισκέπτες.
- Τα στοιχεία δαπανών που παρουσιάζονται αφορούν στην συνολική δαπάνη του τουρίστα, και στη χώρα προέλευσης και στη χώρα προορισμού. Αντίθετα τα ποσά που καταγράφει η ΤτΕ στην ΕΣ αφορούν στο ποσό που κατά την εκτίμησή της δαπανάται στην Ελλάδα.
- Στην έρευνα της ΙΡΚ, η κατάταξη ανάλογα με το οικογενειακό εισόδημα είναι σχετική, δηλαδή ανάλογα με το βιοτικό επίπεδο της κάθε χώρας και βασίζεται στην Έρευνα Οικογενειακών Προϋπολογισμών (Household Survey) κάθε χώρας.
- Λόγω της δειγματοληπτικής μεθοδολογίας που ακολουθεί, η ΙΡΚ θεωρεί αξιόπιστα μόνο τα στοιχεία που αναγόμενα στο σύνολο του πληθυσμού υπερβαίνουν τις 50.000 ταξίδια. Το στοιχείο αυτό αφενός περιορίζει την δυνατότητα ανάλυσης των προϊόντων στις επιμέρους αγορές και αφετέρου έχει ληφθεί υπόψη στον σχολιασμό των πινάκων που παρατίθενται κατωτέρω.

Τέλος, θα θέλαμε να εκφράσουμε τις θερμές ευχαριστίες μας στην Ευαγγελία Λάμπρου για τις πολύ σημαντικές παρατηρήσεις της κατά τη διάρκεια εκπόνησης της μελέτης.

² Βλ. <http://www.bankofgreece.gr/BogEkdoseis/oikodelt200607.pdf> σελ. 71.

ΗΛΙΟΣ & ΘΑΛΑΣΣΑ

1. ΠΡΟΦΙΛ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΓΙΑ ΔΙΑΚΟΠΕΣ «ΗΛΙΟΣ & ΘΑΛΑΣΣΑ»

1.1 Βασικά Μεγέθη

Βασικά Μεγέθη	Η&Θ από Ευρώπη:		Εισερχόμενος τουρισμός Η&Θ στην Ελλάδα, από:											
	Συνολικά Εξερχόμενος	σε Ελλάδα	Σύνολο	Γερμανία	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρωσία	Σκανδιναβία	Γαλλία	Ολλανδία	Ιταλία	Σερβία	Βέλγιο	Πολωνία	Τουρκία
Αριθμός Ταξιδιών (σε χιλιάδες)	105.312	8.963	9.429	1.468	1.123	1.051	748	699	455	434	326	257	217	125
% επί του συνόλου		8,5%		16%	12%	11%	8%	7%	5%	5%	3%	3%	2%	1%
Αριθμός Διανυκτερεύσεων (σε χιλιάδες)	1.084.714	96.800	100.890	17.469	11.455	13.348	7.405	6.221	5.915	3.949	3.488	3.752	1.845	763
% επί του συνόλου		8,9%		17%	11%	13%	7%	6%	6%	4%	3%	4%	2%	1%
Δαπάνη (σε εκ. €)	102.152.640	9.061.593	9.966.453	1.767.472	1.139.845	1.437.768	872.916	701.796	496.405	322.028	169.846	333.843	137.795	75.125
% επί του συνόλου		8,9%		18%	11%	14%	9%	7%	5%	3%	2%	3%	1%	1%

Πηγή: IPK International, επεξεργασία SETE Intelligence

Το μερίδιο αγοράς της Ελλάδας στον Ευρωπαϊκό τουρισμό «Ήλιος και Θάλασσα» είναι πολύ σημαντικό και ανέρχεται σε 8,5% των ταξιδιών, 8,9% των διανυκτερεύσεων και 8,9% της δαπάνης. Όπως θα φανεί και παρακάτω, από τα στοιχεία αυτά προκύπτει ότι ο «μέσος» τουρίστας στην Ελλάδα έχει μακρύτερη διαμονή και δαπανά περισσότερα χρήματα από τον «μέσο» Ευρωπαίο τουρίστα Η&Θ.

Παρόλο που το μεγαλύτερο μερίδιο τουριστών Η&Θ που επισκέπτονται την χώρα μας προέρχονται από την Ευρώπη (σχεδόν 95%), εντούτοις υπάρχει ένας σημαντικός αριθμός (466.000) επισκεπτών εκτός Ευρώπης που παρουσιάζουν υψηλότερες καταναλωτικές δαπάνες (€ 1.942 και € 221 έναντι € 1.101 και € 94, ανά ταξίδι και ανά ημέρα) διαμορφώνοντας ανοδικά τη συνολική καταναλωτική δαπάνη τόσο ανά ταξίδι όσο και ανά ημέρα στην Ελλάδα. Συμπερασματικά, το μερίδιο αγοράς των επισκεπτών εκτός Ευρώπης στην Ελλάδα ανέρχεται σε 5% των ταξιδιών, 4% των διανυκτερεύσεων και 9% της δαπάνης.

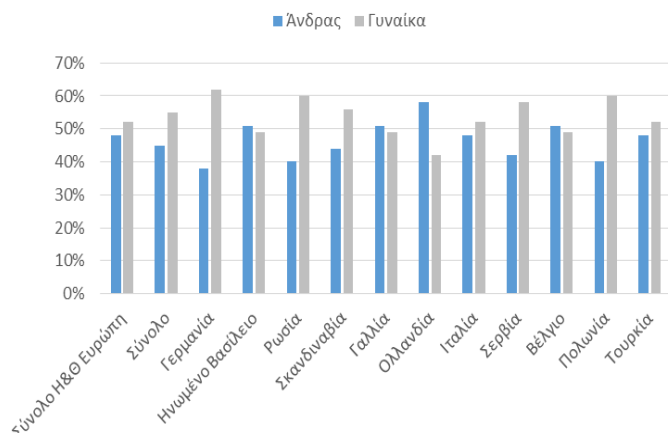
Αξιοσημείωτες είναι οι διαφορές μεριδίου αγοράς που παρουσιάζουν οι χώρες από τις οποίες προέρχεται ο τουρισμός Η&Θ στην Ελλάδα ανάλογα με τον τρόπο μέτρησης του μεριδίου αγοράς (ταξίδια – διανυκτερεύσεις – δαπάνη). Έτσι, η Γερμανία έχει μερίδιο αγοράς στον εισερχόμενο τουρισμό Η&Θ στην Ελλάδα 16% σε αφίξεις αλλά 18% σε δαπάνη, η Βρετανία 12% και 11% και η Ρωσία 11% και 14% αντίστοιχα.

1.2 Δημογραφικά χαρακτηριστικά

Ηλικιακή Διάρθρωση	Σύνολο Η&Θ Ευρώπη	Εισερχόμενος τουρισμός Η&Θ στην Ελλάδα, από:											
		Σύνολο	Γερμανία	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρωσία	Σκανδιναβία	Γαλλία	Ολλανδία	Ιταλία	Σερβία	Βέλγιο	Πολωνία	Τουρκία
15-24 χρονών	12%	11%	7%	9%	8%	8%	9%	8%	12%	22%	1%	35%	16%
25-34 χρονών	20%	18%	20%	12%	28%	13%	10%	7%	33%	15%	11%	27%	21%
35-44 χρονών	22%	22%	24%	29%	24%	21%	20%	10%	25%	26%	13%	16%	9%
45-54 χρονών	20%	20%	20%	10%	22%	22%	29%	23%	11%	10%	38%	14%	6%
55-64 χρονών	17%	22%	21%	31%	18%	29%	25%	41%	14%	17%	23%	8%	48%
65-74 χρονών	8%	6%	4%	9%	0%	7%	7%	10%	5%	8%	14%	0%	0%
75>	1%	1%	3%	0%	0%	0%	0%	1%	0%	2%	0%	0%	0%
M.O.	43,2	43,8	45,8	46,8	50,8	52,8	47,8	49,8	48,8	51,8	44,8	32,6	43,7

Πηγή: IPK International, επεξεργασία SETE Intelligence

Από τα δημογραφικά χαρακτηριστικά προκύπτει ότι - όπως και για τον Ευρωπαϊκό τουρισμό Η&Θ - οι γυναίκες είναι περισσότερες από τους άνδρες με το φαινόμενο αυτό να είναι ιδιαίτερα έντονο στους τουρίστες από την Γερμανία και την Ρωσία και σε μικρότερο βαθμό από την Σκανδιναβία, την Σερβία και την Ιταλία. Εξαιρεση αποτελούν οι τουρίστες από την Βρετανία, την Γαλλία και την Ολλανδία που υπερτερούν σε αριθμό οι άνδρες.

Πηγή: IPK International, επεξεργασία SETE Intelligence

Αναφορικά με την ηλικία, το 82% των τουριστών στην Ελλάδα είναι 25-64 ετών κατανέμεται ισομερώς στις επιμέρους ηλικιακές ομάδες. Αντίστοιχα υψηλό ποσοστό παρατηρείται και σε Ευρωπαϊκό επίπεδο. Σημαντική διαφοροποίηση παρατηρείται στο συγκριτικά αυξημένο ποσοστό εισερχομένων τουριστών στην Ελλάδα στις ηλικίες 55-64 (22% έναντι 17%) και στο συγκριτικά μικρότερο στους άνω των 65 (7% έναντι 9%) και στους κάτω των 25 ετών (29% έναντι 32%).

Εξετάζοντας τα στοιχεία των αγορών προέλευσης, παρατηρούμε αυξημένα ποσοστά από την Πολωνία (35%) στους πολύ νέους 15-24, από την Ιταλία (33%) και την Ρωσία (28%) στις ηλικίες 25-34, από την Βρετανία (29%) στις ηλικίες 35-44, από το Βέλγιο (38%) και την Γαλλία (29%) στις ηλικίες 45-54 και από την Ολλανδία (41%), την Βρετανία (31%) και την Σκανδιναβία (29%) στις ηλικίες 55-64.

Οικογενειακό Εισόδημα	Σύνολο Η&Θ Ευρώπη	Εισερχόμενος τουρισμός Η&Θ στην Ελλάδα, από:											
		Σύνολο	Γερμανία	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρωσία	Σκανδιναβία	Γαλλία	Ολλανδία	Ιταλία	Σερβία	Βέλγιο	Πολωνία	Τουρκία
Κατώτερο	5%	4%	12%	2%	4%	4%	4%	6%	4%	6%	5%	0%	0%
Μέσο - Κατώτερο	16%	11%	2%	11%	7%	15%	5%	8%	21%	12%	18%	17%	28%
Μέσο - Ανώτερο	28%	28%	28%	25%	27%	17%	19%	35%	37%	43%	19%	34%	1%
Ανώτερο	51%	57%	58%	62%	62%	64%	71%	51%	38%	39%	58%	49%	71%

Πηγή: IPK International, επεξεργασία SETE Intelligence

Οι τουρίστες που επισκέπτονται την Ελλάδα για διακοπές «Ήλιος & Θάλασσα» είναι σε ποσοστό 57% ανώτερου οικογενειακού εισοδήματος (έναντι 51% Ευρωπαϊκού Μ.Ο.) και 28% μέσου-ανώτερου (το ίδιο και ο Ευρωπαϊκός Μ.Ο.), δηλαδή το 85% του εισερχόμενου τουρισμού Η&Θ στην Ελλάδα έχει εισόδημα άνω του μέσου όρου της χώρας από την οποία προέρχεται. Επίσης, μόλις 15% των τουριστών Η&Θ στην Ελλάδα προέρχεται από εισοδηματικές τάξεις κάτω του Μ.Ο. έναντι 21% που συναντάμε στον Ευρωπαϊκό Μ.Ο. Μόνο στις αγορές του Βελγίου (23%) και της Ιταλίας (25%), το ποσοστό που προέρχεται από τις εισοδηματικές τάξεις κάτω του μέσου όρου υπερβαίνει τον Ευρωπαϊκό Μ.Ο. (21%).

Εντυπωσιακά υψηλά είναι τα ποσοστά από τις ανώτερες εισοδηματικές τάξεις από την Γαλλία (71%), την Τουρκία (71%), την Σκανδιναβία (64%), την Ρωσία (62%) και την Βρετανία (62%). Συγκριτικά, εντυπωσιακά υψηλό είναι το ποσοστό τουριστών από την Γερμανία (13%) που προέρχεται από την κατώτερη εισοδηματική τάξη.

Επίπεδο Εκπαίδευσης	Σύνολο Η&Θ Ευρώπη	Εισερχόμενος τουρισμός Η&Θ στην Ελλάδα, από:											
		Σύνολο	Γερμανία	Βασίλειο Ηνωμένο	Ρωσία	Σκανδιναβία	Γαλλία	Ολλανδία	Ιταλία	Σερβία	Βέλγιο	Πολωνία	Τουρκία
Κατώτερο	10%	10%	21%	19%	1%	8%	5%	3%	13%	10%	0%	1%	0%
Μεσαίο	39%	36%	28%	37%	20%	46%	46%	60%	37%	43%	83%	40%	31%
Ανώτερο	51%	54%	51%	44%	79%	46%	49%	37%	50%	47%	17%	59%	69%

Πηγή: IPK International, επεξεργασία SETE Intelligence

Παρόμοια εικόνα προκύπτει και αναφορικά με το επίπεδο εκπαίδευσης όπου 54% των τουριστών Η&Θ στην Ελλάδα έχει ανώτερη εκπαίδευση έναντι 51% του Ευρωπαϊκού Μ.Ο. Αυτό σε μεγάλο βαθμό οφείλεται στο πολύ υψηλό ποσοστό επισκεπτών από την Ρωσία (79%) και σε μικρότερο βαθμό από την Τουρκία (69%) και την Πολωνία (59%) που έχει ανώτερη εκπαίδευση, ενώ στις υπόλοιπες χώρες το αντίστοιχο ποσοστό είναι ίσο ή χαμηλότερο με τον Ευρωπαϊκό Μ.Ο. Επίσης,

- 83% των τουριστών από το Βέλγιο, 60% από την Ολλανδία, 46% από την Γαλλία και την Σκανδιναβία και 43% από την Σερβία έχουν μέση εκπαίδευση.
- 21% των τουριστών από την Γερμανία και 19% από την Βρετανία έχουν κατώτερη εκπαίδευση.

1.3 Διάρκεια ταξιδιού – Τουριστική δαπάνη

Διανυκτερεύσεις	Εισερχόμενος τουρισμός Η&Θ στην Ελλάδα, από:												
	Σύνολο Η&Θ Ευρώπη	Σύνολο	Γερμανία	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρωσία	Σκανδιναβία	Γαλλία	Ολλανδία	Ιταλία	Σερβία	Βέλγιο	Πολωνία	Τουρκία
1-3 Νύχτες	10%	5%	2%	6%	1%	3%	6%	0%	19%	1%	9%	5%	32%
4-7 Νύχτες	35%	36%	20%	45%	16%	69%	58%	20%	39%	13%	25%	53%	50%
8-11 Νύχτες	21%	21%	24%	7%	31%	6%	7%	21%	18%	65%	14%	19%	9%
12-15 Νύχτες	23%	29%	44%	38%	39%	16%	22%	41%	14%	16%	24%	23%	0%
16-22 Νύχτες	6%	5%	9%	4%	4%	3%	7%	13%	7%	3%	3%	0%	0%
23+ Νύχτες	4%	4%	2%	0%	9%	3%	0%	5%	5%	2%	25%	0%	9%
M.O. Διανυκτερεύσεων	10,3	10,7	11,9	10,2	12,7	9,9	8,9	13	9,1	10,7	14,6	8,5	6,1

Πηγή: IPK International, επεξεργασία SETE Intelligence

Ο μέσος όρος διάρκειας διανυκτερεύσεων στην Ελλάδα για διακοπές «Ήλιος & Θάλασσα» είναι κατά τι μεγαλύτερος από τον αντίστοιχο Ευρωπαϊκό μέσο όρο (10,7 έναντι 10,3 διανυκτερεύσεις). Οι σημαντικότερες διαφορές παρατηρούνται:

- Στις πολύ μικρής διάρκειας διακοπές 1-3 νύχτες, με 10% στον Ευρωπαϊκό Μ.Ο. έναντι 5% των εισερχόμενων στην Ελλάδα.
- Στις διακοπές 2 εβδομάδων (12-15 νύχτες), με 23% και 29% αντίστοιχα.

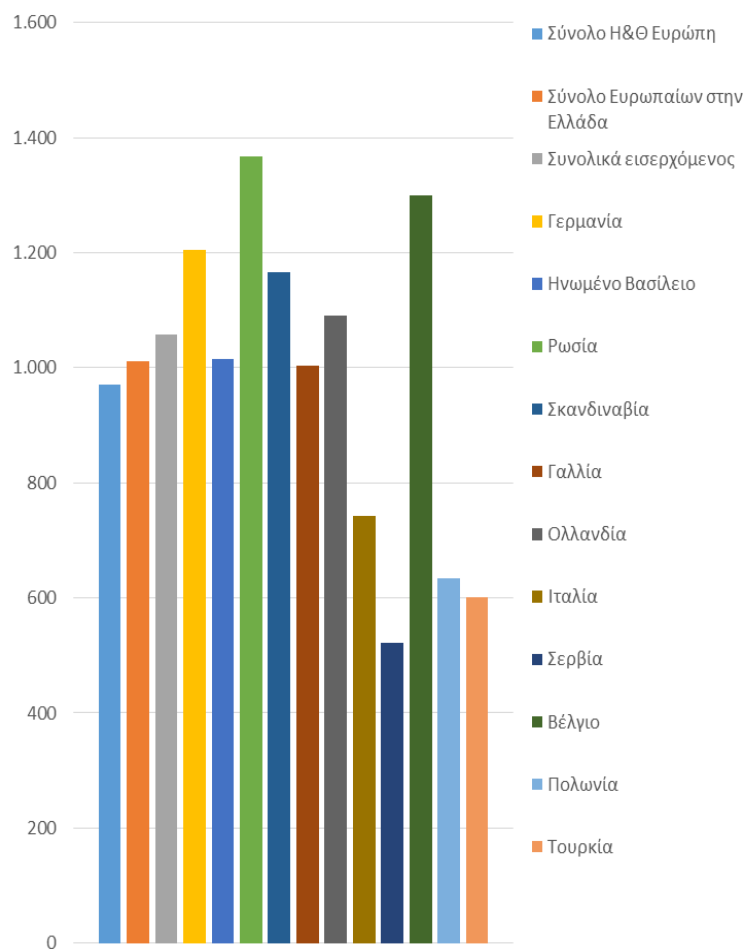
Επίσης, οι διακοπές Η&Θ στην Ελλάδα με την μεγαλύτερη συχνότητα (36%) είναι διάρκειας 4 – 7 νύχτες έναντι 35% στην Ευρώπη.

Μεταξύ των διαφόρων αγορών για τουρισμό Η&Θ στην Ελλάδα παρατηρούμε τις ακόλουθες σημαντικές διαφοροποιήσεις σε σχέση με τον Μ.Ο. :

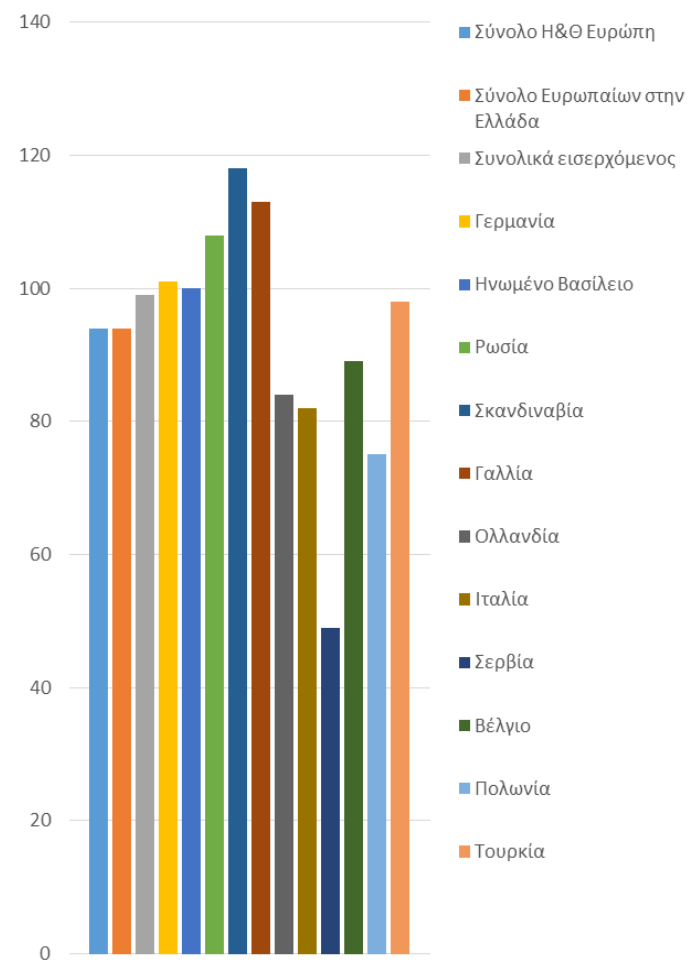
- Η αγορά της Τουρκίας και της Ιταλίας έχουν ιδιαίτερα αυξημένο ποσοστό (32% και 19% αντίστοιχα) στις σύντομες διακοπές (1-3 νύχτες) – έναντι 5% στον συνολικό Μ.Ο.

- Στις διακοπές για 4-7 διανυκτερεύσεις, ιδιαίτερα αυξημένα ποσοστά έχουν η αγορά της Σκανδιναβίας (69%), της Γαλλίας (58%), της Πολωνίας (53%), της Τουρκίας (50%) και της Βρετανίας (45%) - έναντι 36% στον συνολικό Μ.Ο.
- Στις διακοπές για 8-11 διανυκτερεύσεις, ιδιαίτερα αυξημένα ποσοστά έχουν η αγορά της Σερβίας (65%) και της Ρωσίας (31%) - έναντι 21% στον Μ.Ο.
- Στις διακοπές για 12-15 νύχτες, ιδιαίτερα αυξημένα ποσοστά έχουν η αγορά της Γερμανίας (44%), της Ολλανδίας (41%), της Ρωσίας (39%) και της Βρετανίας (38%) - έναντι 29% του Μ.Ο.
- Αξιοσημείωτο τέλος είναι το μερίδιο αγοράς από την Ολλανδία (13%) και την Γερμανία (9%) που κάνουν 16 – 22 διανυκτερεύσεις καθώς και από το Βέλγιο (25%) και την Ρωσία (9%) που κάνουν διακοπές με περισσότερες από 23 διανυκτερεύσεις.

Τουριστική Δαπάνη ανά Ταξίδι

Τουριστική Δαπάνη ανά Ημέρα

Πηγή: IPK International, επεξεργασία SETE Intelligence

Σε σχέση με την τουριστική δαπάνη, παρατηρούμε ότι:

- Η συνολική δαπάνη ανά ταξίδι για διακοπές Η&Θ στην Ελλάδα είναι € 1.057, ενώ ανά ημέρα είναι € 99.
- Η Ευρωπαϊκή αγορά εισερχόμενου τουρισμού Η&Θ στην Ελλάδα στο σύνολό της έχει υψηλότερη δαπάνη ανά ταξίδι (€ 1.011) σε σχέση με τον Ευρωπαϊκό Μ.Ο. (€ 970). Χαμηλότερη δαπάνη έχουν οι τουρίστες από τις γειτονικές χώρες που κάνουν πολλά σύντομα ταξίδια ή / και έχουν χαμηλό κατά κεφαλήν ΑΕΠ (Ιταλία, Τουρκία, Σερβία, Πολωνία).
- Εξετάζοντας τη δαπάνη ανά ημέρα παρατηρούμε ότι ο Μ.Ο. του Ευρωπαϊκού εισερχόμενου τουρισμού Η&Θ στην Ελλάδα σε σύγκριση με τον αντίστοιχο Ευρωπαϊκό Μ.Ο. εμφανίζει την ίδια δαπάνη με € 94. Χαμηλότερα από τον Ευρωπαϊκό Μ.Ο. είναι οι δαπάνες από την Ολλανδία, την Ιταλία, τη Σερβία, το Βέλγιο και την Πολωνία.
- Ιδιαίτερο ενδιαφέρον έχει η αγορά της Τουρκίας όπου έχει αρκετά υψηλή ημερήσια δαπάνη αλλά -λόγω βραχείας παραμονής- χαμηλή συνολική.

1.4 Προορισμός³

Περιοχή Προορισμού	Εισερχόμενος τουρισμός Η&Θ στην Ελλάδα, από:											
	Σύνολο	Γερμανία	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρωσία	Σκανδιναβία	Γαλλία	Ολλανδία	Ιταλία	Σερβία	Βέλγιο	Πολωνία	Τουρκία
Αθήνα	4%	0%	1%	8%	1%	14%	0%	3%	2%	0%	1%	8%
Βόρεια Ελλάδα, Χαλκιδική	9%	5%	2%	10%	1%	0%	0%	5%	30%	0%	23%	0%
Πελοπόννησος	2%	2%	0%	0%	0%	8%	2%	7%	1%	1%	11%	1%
Κέρκυρα	8%	10%	11%	3%	3%	9%	7%	11%	8%	9%	7%	0%
Κρήτη	27%	39%	23%	38%	41%	50%	22%	11%	0%	31%	15%	0%
Ρόδος	18%	24%	20%	22%	27%	10%	22%	12%	1%	17%	21%	15%
Άλλα νησιά του Αιγαίου	20%	13%	26%	12%	17%	8%	36%	41%	12%	37%	4%	68%
Υπόλοιπη Ελλάδα	11%	5%	17%	7%	10%	1%	11%	10%	46%	4%	19%	7%

Πηγή: IPK International, επεξεργασία SETE Intelligence

Η Κρήτη εμφανίζει το μεγαλύτερο ποσοστό (27%) επισκεψιμότητας από τουρίστες που κάνουν διακοπές «Ήλιος & Θάλασσα» στην χώρα μας, ακολουθούμενη από τα «άλλα νησιά του Αιγαίου» με 20% και τη Ρόδο με 18%. Αναφορικά με τις επιμέρους αγορές παρατηρούμε ότι:

- Ιδιαίτερα υψηλό ποσοστό επισκεπτών στην Κρήτη παρουσιάζουν οι αγορές της Γαλλίας (50%), της Σκανδιναβίας (41%), της Γερμανίας (39%) και της Ρωσίας (38%). Αντιθέτως μηδενικό είναι το ποσοστό της Σερβικής αγοράς που σε πολύ μεγάλο βαθμό (30%) προτιμά την Β. Ελλάδα / Χαλκιδική, προφανώς λόγω εγγύτητας και κόστους. Ιδιαίτερα μεγάλη προτίμηση στην Κρήτη έχει και η αγορά της Πολωνίας (23%).
- Σημαντικό μερίδιο των προερχόμενων από την Γαλλία (15%) και από την Ρωσία (8%) προτιμούν την Αθήνα ως προορισμό – έναντι 4% του γενικού Μ.Ο.

³ Τα στοιχεία για τον προορισμό έχουν δοθεί από την IPK "Με Επιφύλαξη".

- Αξιοσημείωτο είναι επίσης το μερίδιο των προερχόμενων από την Γαλλία (8%) και από την Ιταλία (7%) που προτιμούν την Πελοπόννησο ως προορισμό – έναντι 2% γενικού Μ.Ο.
- Τέλος, η εγγύτητα της Κέρκυρας με την Ιταλία και οι παραδοσιακοί δεσμοί της με την Βρετανία την καθιστούν σημαντικό προορισμό για τις δύο αυτές αγορές (11%) – έναντι 8% γενικού Μ.Ο. Αντίστοιχα η εγγύτητα των νησιών του Αιγαίου στην Τουρκία τα καθιστούν κύριο προορισμό των τουριστών από τη χώρα αυτή (68% έναντι 20% γενικού Μ.Ο.).

1.5 Μέσο Ενημέρωσης-Χαρακτηριστικά και Προγραμματισμός Κράτησης

Μέσο Ενημέρωσης	Σύνολο Η&Θ Ευρώπη	Εισερχόμενοι τουριστές Η&Θ στην Ελλάδα, από:											
		Σύνολο	Γερμανία	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρωσία	Σκανδιναβία	Γαλλία	Ολλανδία	Ιταλία	Σερβία	Βέλγιο	Πολωνία	Τουρκία
Internet	79%	78%	78%	93%	83%	91%	72%	91%	89%	41%	71%	82%	84%
Ταξιδιωτικό γραφείο	40%	43%	50%	32%	83%	43%	55%	35%	35%	62%	44%	62%	47%
Φίλοι/συγγενείς	21%	18%	18%	14%	31%	11%	12%	13%	20%	23%	3%	11%	19%
Κατάλογο Tour Operator	11%	13%	18%	12%	17%	13%	9%	6%	10%	5%	12%	27%	8%
Ταξιδιωτικό οδηγό	9%	10%	20%	14%	10%	5%	10%	8%	16%	2%	4%	0%	24%
Λουπά	2%	3%	3%	3%	1%	0%	7%	0%	8%	3%	0%	0%	8%
Καμία Ενημέρωση	6%	3%	6%	4%	4%	3%	3%	1%	0%	9%	5%	0%	5%
Εφημερίδα	1%	2%	4%	2%	1%	1%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	8%
Περιοδικά	2%	2%	5%	1%	4%	0%	0%	0%	0%	0%	2%	0%	15%
Τηλεόραση	1%	1%	0%	0%	3%	1%	2%	0%	0%	1%	0%	0%	0%
Έκθεση τουρισμού	1%	1%	0%	0%	1%	1%	0%	2%	0%	0%	0%	0%	0%
Αεροπορικό/σιδηροδρομικό γραφείο	2%	1%	0%	3%	1%	1%	1%	0%	0%	0%	1%	4%	0%
Διαφημίσεις	1%	1%	0%	2%	1%	1%	1%	2%	0%	0%	0%	0%	2%
Εθνικό Γραφείο Τουρισμού	1%	1%	0%	2%	0%	0%	1%	0%	1%	0%	0%	0%	6%
Τοπικό/Περιφερειακό Γραφείο Τουρισμού	1%	1%	0%	0%	0%	1%	0%	0%	1%	0%	0%	11%	6%
Διαδραστική τηλεόραση	0%	0%	0%	0%	1%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Ράδιο	0%	0%	0%	0%	0%	1%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%

Πηγή: IPK International, επεξεργασία SETE Intelligence

Η ενημέρωση των τουριστών Η&Θ στην Ελλάδα και στην Ευρώπη προέρχεται από τις ίδιες πηγές:

- Η συντριπτική πλειονότητα (78%) επιλέγει ως κύρια πηγή ενημέρωσης το Internet και ακολουθεί το ταξιδιωτικό γραφείο (43%). Μόνο οι επισκέπτες από την Σερβία εμφανίζουν μεγαλύτερο ποσοστό ενημέρωσης από το ταξιδιωτικό γραφείο (62%) έναντι του Internet (41%) ενώ οι επισκέπτες από την Ρωσία εμφανίζουν ισόποσα ποσοστά για ενημέρωση από το Internet και το ταξιδιωτικό γραφείο (83%).
- 18% των επισκεπτών έχουν ενημερωθεί από κάποιο φίλο ή συγγενή. Ιδιαίτερα υψηλό είναι το ποσοστό αυτό στη Ρωσία (31%) και ιδιαίτερα χαμηλό στο Βέλγιο (3%).

- 13% / 10% των επισκεπτών έχουν ενημερωθεί από κατάλογο tour operator / ταξιδιωτικό οδηγό. Ιδιαίτερα υψηλά ποσοστά ενημέρωσης παρουσιάζονται στην Γερμανία, την Ρωσία και την Ιταλία, ενώ πολύ χαμηλά είναι τα αντίστοιχα ποσοστά από την Ολλανδία, την Σερβία και το Βέλγιο.
- Όλες οι υπόλοιπες πηγές ενημέρωσης εμφανίζουν μονοψήφια ή μηδενικά ποσοστά, τόσο στο σύνολο όσο και στις επιμέρους χώρες.

Χαρακτηριστικά Κράτησης	Σύνολο Η&Θ Ευρώπη	Εισερχόμενος τουρισμός Η&Θ στην Ελλάδα, από:											
		Σύνολο	Γερμανία	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρωσία	Σκανδιναβία	Γαλλία	Ολλανδία	Ιταλία	Σερβία	Βέλγιο	Πολωνία	Τουρκία
Προκρατήσεις	88%	92%	97%	98%	90%	95%	94%	99%	98%	56%	95%	90%	66%
Internet	64%	62%	56%	84%	67%	85%	53%	74%	78%	10%	60%	71%	62%
Ταξιδιωτικό γραφείο	32%	39%	46%	22%	51%	22%	42%	32%	32%	47%	32%	40%	25%
Ξενοδοχείο ή άλλο	10%	7%	7%	16%	6%	0%	10%	3%	7%	2%	19%	3%	11%
Γραφείο Μετ. Μέσου	7%	5%	8%	15%	3%	0%	2%	1%	11%	0%	16%	7%	4%
Μέσω ταξιδιωτικού γραφείου	4%	4%	1%	5%	3%	3%	6%	4%	9%	3%	1%	3%	1%
Μέσω Λέσχης/Εφημερίδας/Εκκλησίας/Σχολείου	1%	1%	0%	0%	2%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	3%	0%
Μέσω τουριστικού καναλιού	0%	0%	0%	0%	1%	0%	3%	0%	0%	1%	0%	0%	0%
Super market ή άλλο μαγαζί	0%	0%	0%	0%	1%	0%	1%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Λουπά	0%	1%	1%	1%	0%	2%	0%	1%	0%	0%	0%	0%	0%

Πηγή: IPK International, επεξεργασία SETE Intelligence

- 92% των τουριστών που επιλέγουν την Ελλάδα για διακοπές «Ήλιος & Θάλασσα» έχουν προχωρήσει σε προκράτηση, ελαφρά υψηλότερο έναντι του Ευρωπαϊκού Μ.Ο. (88%). Το ποσοστό αυτό υπερβαίνει το 95% στη Γερμανία, τη Βρετανία, τη Σκανδιναβία, την Ολλανδία και την Ιταλία (αγορές με σημαντική εξάρτηση από το tour operating) ενώ είναι μόλις 66% στην Τουρκία και 56% στην Σερβία, όπου υπάρχει σημαντική οδική πρόσβαση και -για την Τουρκία- και ακτοπολιτική.

- 62% των τουριστών που επισκέφτηκε την Ελλάδα είχε κάνει online κράτηση, με τους επισκέπτες από την Σκανδιναβία στην 1η θέση με ποσοστό 85% ενώ στη τελευταία θέση βρίσκεται η Σερβία με ποσοστό μόλις 10%.
- 39% των τουριστών επιλέγουν το ταξιδιωτικό γραφείο για την κράτηση των διακοπών τους. Στην 1η θέση βρίσκονται οι επισκέπτες από την Σερβία με 47% και στην τελευταία θέση οι προερχόμενοι από την Σκανδιναβία και την Βρετανία με 22% η κάθε μια.
- 68% των τουριστών που επισκέπτονται την Ελλάδα για διακοπές «Ήλιο & Θάλασσα» έκανε κράτηση διαμονής και μεταφοράς εκ των οποίων το 70% έκανε κράτηση διαμονής – μεταφοράς σε ενιαίο πακέτο.

Προγραμματισμός Κράτησης	Σύνολο Η&Θ Ευρώπη	Εισερχόμενος τουρισμός Η&Θ στην Ελλάδα, από:											
		Σύνολο	Γερμανία	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρωσία	Σκανδιναβία	Γαλλία	Ολλανδία	Ιταλία	Σερβία	Βέλγιο	Πολωνία	Τουρκία
έως και 1 μήνα	44%	42%	27%	30%	70%	38%	41%	19%	52%	48%	29%	79%	77%
2-3 μήνες	29%	28%	31%	31%	14%	37%	39%	33%	33%	26%	10%	13%	20%
4-6 μήνες	20%	23%	23%	32%	7%	23%	16%	39%	13%	19%	35%	8%	3%
7-12 μήνες	6%	7%	17%	7%	9%	2%	4%	9%	2%	7%	26%	0%	0%
> 1 χρόνο	0%	0%	1%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%

Πηγή: IPK International, επεξεργασία SETE Intelligence

- 42% των τουριστών που επισκέπτονται την Ελλάδα πραγματοποιούν την κράτηση τους έως και 1 μήνα πριν την πραγματοποίηση του ταξιδιού τους, με τους κάτοικους της Πολωνίας (70%), της Τουρκίας (77%) και της Ρωσίας (70%) να βρίσκονται στην κορυφή αυτής της κατηγορίας και τους κατοίκους της Ολλανδίας στην χαμηλότερη με 19%. Το αντίστοιχο ποσοστό για το σύνολο της Ευρώπης είναι 44%.
- 28% και 23% πραγματοποιούν την κράτηση τους 2-3 και 4-6 μήνες αντίστοιχα πριν την πραγματοποίηση του ταξιδιού τους, σχεδόν ίδια με το σύνολο της Ευρώπης 29% και 20% αντίστοιχα.

- 7% το ποσοστό των τουριστών που πραγματοποιούν κράτηση από 7-12 μήνες πριν την πραγματοποίηση του ταξιδιού τους. Αξιοσημείωτο στην κατηγορία αυτή είναι τα ποσοστά που εμφανίζουν οι κάτοικοι του Βελγίου (26%) και οι κάτοικοι της Γερμανίας (17%) σε σύγκριση με τις υπόλοιπες εξεταζόμενες αγορές.
- Το ποσοστό των τουριστών που κάνουν κράτηση πάνω από 1 χρόνο πριν την πραγματοποίηση του ταξιδιού είναι αμελητέο.
- Ιδιαίτερα υψηλά ποσοστά στα early bookings (+4 μήνες) έχουν οι αγορές του Βελγίου (61%), της Ολλανδίας (48%), της Γερμανίας (40%) και της Βρετανίας (39%), έναντι 30% του συνολικού Μ.Ο. για την χώρα και 26% για την Ευρώπη.

1.6 Κύριες δραστηριότητες

Οι δραστηριότητες των τουριστών που επισκέπτονται την Ελλάδα για διακοπές «Ήλιος & Θάλασσα» αποτυπώνονται στον πίνακα που ακολουθεί.

Δραστηριότητες	Εισερχόμενος τουρισμός Η&Θ στην Ελλάδα, από:											
	Σύνολο	Γερμανία	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρωσία	Σκανδιναβία	Γαλλία	Ολλανδία	Ιταλία	Σερβία	Βέλγιο	Πολωνία	Τουρκία
Χαλάρωση	82%	86%	90%	67%	87%	80%	89%	85%	86%	85%	83%	85%
Ηλιοθεραπεία	76%	79%	80%	67%	73%	66%	91%	83%	96%	61%	89%	60%
Κολύμπι	74%	81%	64%	87%	55%	33%	69%	80%	98%	61%	97%	82%
Απόλαυση φαγητού και ποτού	56%	66%	75%	48%	69%	46%	57%	61%	45%	74%	53%	78%
Εξερεύνηση τοπίου και φύσης	47%	44%	43%	52%	36%	70%	55%	79%	31%	81%	51%	76%
Επίσκεψη σε Αξιοθέατα/Εκδρομές	44%	50%	28%	66%	27%	65%	40%	62%	24%	44%	56%	63%
Ψώνια	28%	37%	14%	34%	22%	35%	26%	19%	36%	33%	11%	73%
Ορειβασία, Πεζοπορία	26%	15%	23%	38%	19%	25%	21%	48%	25%	26%	45%	17%
Εμπειρία Φιλοξενίας	22%	32%	23%	2%	15%	19%	40%	46%	23%	35%	15%	0%
Social life, parties	19%	21%	13%	14%	13%	27%	13%	36%	32%	38%	22%	33%
Επίσκεψη σε παρθένα φυσικά τοπία	16%	16%	16%	29%	5%	9%	22%	35%	1%	41%	28%	31%
Νυχτερινή ζωή, clubbing	6%	4%	11%	9%	5%	5%	5%	11%	6%	0%	1%	7%
"Body Fitness"	4%	5%	1%	1%	3%	5%	0%	9%	3%	0%	6%	0%
Άλλα αθλήματα & δραστηριότητες	3%	6%	1%	3%	1%	3%	6%	5%	1%	0%	5%	6%
Golf	1%	1%	0%	0%	0%	6%	1%	0%	0%	0%	0%	0%
Άλλο	1%	0%	0%	0%	1%	3%	1%	1%	0%	0%	7%	0%

Πηγή: IPK International, επεξεργασία SETE Intelligence

Όπως παρατηρούμε από τον πίνακα η χαλάρωση (82%), η ηλιοθεραπεία (76%), η κολύμβηση (74%), η απόλαυση φαγητού και ποτού (56%) και η εξερεύνηση του τοπίου και της φύσης (47%) αποτελούν σημαντικό κομμάτι των διακοπών «Ήλιος & Θάλασσα» των τουριστών που επισκέπτονται την Ελλάδα. Επίσης, σημαντικό μέρος των τουριστών απολαμβάνει τις επισκέψεις σε αξιοθέατα/εκδρομές (44%) και σε μικρότερο βαθμό τα ψώνια (28%), την πεζοπορία (26%) και την εμπειρία της φιλοξενίας (22%). Εξετάζοντας τις επιμέρους αγορές κατά δραστηριότητα:

- Χαλάρωση (Μ.Ο. 82%): ιδιαίτερα υψηλό ποσοστό παρουσιάζει η Βρετανική αγορά (90%), η Ολλανδική (89%) και η Σκανδιναβική (87%).
- Ηλιοθεραπεία (76%): ιδιαίτερα υψηλό ποσοστό παρουσιάζει η Σερβική αγορά (96%), η Ολλανδική (91%) και η Ιταλική (83%).
- Κολύμβηση (74%): ιδιαίτερα υψηλό ποσοστό παρουσιάζει η Σερβική αγορά (98%), η Ρωσική (87%), η Τούρκικη (82%), η Γερμανική (81%) και η Ιταλική (80%). Αξιοσημείωτο είναι το ιδιαίτερα χαμηλό ενδιαφέρον (33%) της Γαλλικής αγοράς και σε μικρότερο βαθμό (55%) της Σκανδιναβικής.
- Γαστρονομία (56%): ιδιαίτερα υψηλό ποσοστό παρουσιάζει η Τούρκικη αγορά (78%), η Βρετανική (75%), η Βελγική (74%), η Σκανδιναβική (69%) και η Γερμανική (66%). Ενδιαφέρον επίσης είναι ότι καμία αγορά δεν παρουσιάζει ενδιαφέρον μικρότερο από 45%.
- Εξερεύνηση του τοπίου και της φύσης (47%): ιδιαίτερα υψηλό ποσοστό παρουσιάζει η Βελγική αγορά (81%), η Ιταλική (79%), η Τούρκικη (76%), η Γαλλική (70%) και η Ολλανδική (55%). Σχετικά χαμηλό είναι το ενδιαφέρον από την Σερβική (31%) και Σκανδιναβική (36%) αγορά.
- Επισκέψεις σε αξιοθέατα/εκδρομές (44%): ιδιαίτερα υψηλό ποσοστό παρουσιάζει η Ρωσική αγορά (66%), η Γαλλική (65%), η Τούρκικη (63%), η Ιταλική (62%) και η Γερμανική (50%). Σχετικά χαμηλό είναι το ενδιαφέρον της Σερβικής (24%), της Σκανδιναβικής (27%) και της Βρετανικής (28%) αγοράς.
- Ψώνια (28%): ιδιαίτερα υψηλό ποσοστό παρουσιάζει η Τούρκικη αγορά (73%) και ακολουθούν -με διαφορά- η Γερμανική (37%), η Σερβική (36%), η Γαλλική (35%), η Ρωσική (34%) και η Βελγική (33%). Ιδιαίτερα χαμηλό είναι το ενδιαφέρον της Βρετανικής αγοράς (14%), της Ιταλικής (19%) και της Σκανδιναβικής (22%).
- Πεζοπορία (26%): ιδιαίτερα υψηλό ποσοστό παρουσιάζει η Ιταλική αγορά (48%) και η Ρωσική (38%). Ιδιαίτερα χαμηλό είναι το ενδιαφέρον της Γερμανικής αγοράς (15%).

- Εμπειρία της φιλοξενίας (22%): ιδιαίτερα υψηλό ποσοστό παρουσιάζει η Ιταλική αγορά (46%), η Ολλανδική (40%), η Βελγική (35%) και η Γερμανική (32%). Ανύπαρκτο (0%) και σχεδόν ανύπαρκτο (2%) είναι το ενδιαφέρον της Τούρκικης και της Ρωσικής αγοράς και ιδιαίτερα χαμηλό της Σκανδιναβικής (15%).
- Από τις υπόλοιπες δραστηριότητες, αξιοσημείωτο είναι:
 - ο Το σχετικά αυξημένο ενδιαφέρον της Ιταλικής αγοράς (35%) και της Ρωσικής (29%) για επίσκεψη σε παρθένα φυσικά τοπία και το σχεδόν ανύπαρκτο της Σερβικής (1%) και της Σκανδιναβικής (5%).
 - ο Το σχετικά αυξημένο ενδιαφέρον της Βρετανικής και της Ιταλικής αγοράς (11%) για clubbing και νυχτερινή ζωή.

Σε επίπεδο αγορών παρατηρούμε ότι η αγορά της Τουρκίας έχει πολύ μεγαλύτερη γκάμα ενδιαφερόντων σε σχέση με τις άλλες αγορές.

City Break

2. ΠΡΟΦΙΛ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΓΙΑ ΔΙΑΚΟΠΕΣ «CITY BREAK»

2.1 Βασικά Μεγέθη

Βασικά Μεγέθη	City Break από Ευρώπη:		Εισερχόμενος τουρισμός City Break στην Ελλάδα, από:								
	Σύνολικά Εξερχόμενοι	σε Ελλάδα	Σύνολο	Γαλλία	Ιταλία	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρωσία	Γερμανία	Σερβία	Τουρκία	
Αριθμός Ταξιδιών (σε χιλιάδες)	63.577	677	733	93	81	75	73	72	53	52	
% επί του συνόλου		1,1%		13%	11%	10%	10%	10%	7%	7%	
Αριθμός Διανυκτερεύσεων (σε χιλιάδες)	362.389	5.822	6.377	651	664	428	569	583	413	192	
% επί του συνόλου		1,6%		10%	10%	7%	9%	9%	6%	3%	
Δαπάνη (σε εκ. €)	46.411.210	769.749	897.925	107.694	110.484	59.775	141.182	64.224	31.906	32.812	
% επί του συνόλου		1,7%		12%	12%	7%	16%	7%	4%	4%	

Πηγή: IPK International, επεξεργασία SETE Intelligence

Το μερίδιο αγοράς της Ελλάδας στον Ευρωπαϊκό τουρισμό «City Break» (CB) είναι ελάχιστο και ανέρχεται σε 1,1% των ταξιδιών, 1,6% των διανυκτερεύσεων και 1,7% της δαπάνης. Όπως θα φανεί και παρακάτω από τα στοιχεία αυτά προκύπτει ότι ο «μέσος» τουρίστας στην Ελλάδα έχει μακρύτερη διαμονή και δαπανά περισσότερα χρήματα από το «μέσο» Ευρωπαϊκό τουρίστα CB.

Σύμφωνα με τον Πίνακα, παρατηρούμε ότι και στο προϊόν CB το μεγαλύτερο μερίδιο αγοράς προέρχεται από την Ευρώπη (92%), παρόλα αυτά οι επισκέπτες εκτός Ευρώπης (56.000) εμφανίζουν εντυπωσιακά μεγάλες καταναλωτικές δαπάνες, σχεδόν 50% μεγαλύτερες, από την μέση Ευρωπαϊκή καταναλωτική δαπάνη (€ 2.289 ανά ταξίδι και € 231 ανά ημέρα έναντι € 1.137 και € 132), δίνοντας εντυπωσιακή ώθηση στην μέση δαπάνη τόσο ανά ταξίδι όσο και ανά ημέρα. Συμπερασματικά, το μερίδιο αγοράς των εκτός Ευρώπης επισκεπτών στην Ελλάδα ανέρχεται σε 8% των ταξιδιών, 8,7% των διανυκτερεύσεων και 14,3% της δαπάνης.

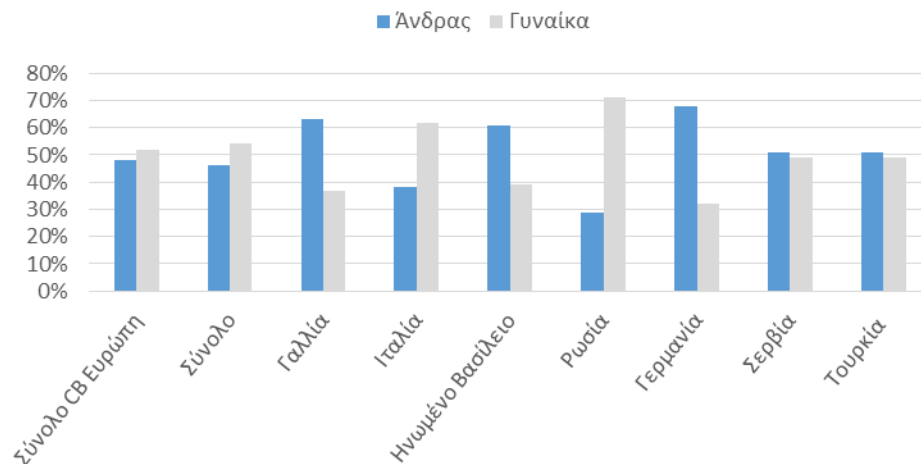
Αξιοσημείωτες είναι επίσης οι διαφορές μεριδίου αγοράς που παρουσιάζουν οι χώρες από τις οποίες προέρχεται ο τουρισμός CB στην Ελλάδα ανάλογα με τον τρόπο μέτρησης του μεριδίου αγοράς (ταξίδια – διανυκτερεύσεις – δαπάνη). Έτσι, η Ιταλία έχει μερίδιο αγοράς στον εισερχόμενο τουρισμό CB στην Ελλάδα 11% σε αφίξεις αλλά 12% σε δαπάνη, η Γαλλία 13% και 12%, η Ρωσία 10% και 16%, το Ηνωμένο Βασίλειο και η Γερμανία 10% και 7% αντίστοιχα.

Σημαντική Σημείωση: Δεδομένου του μικρού αριθμού εισερχομένων τουριστών από τις επί μέρους αγορές, η ανάλυση της κάθε αγοράς στις επόμενες ενότητες είναι απολύτως ενδεικτική, λόγω του μικρού δείγματος επί του οποίου έχουν γίνει οι υπολογισμοί (βλ. «Εισαγωγή»).

2.2 Δημογραφικά χαρακτηριστικά

Ηλικιακή Διάρθρωση	Σύνολο CB Ευρώπη	Εισερχόμενος τουρισμός City Break στην Ελλάδα, από:							
		Σύνολο	Γαλλία	Ιταλία	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρωσία	Γερμανία	Σερβία	Τουρκία
15-24 χρονών	15%	8%	0%	0%	0%	0%	0%	17%	5%
25-34 χρονών	23%	18%	8%	57%	0%	15%	0%	31%	33%
35-44 χρονών	21%	26%	5%	18%	28%	36%	38%	23%	41%
45-54 χρονών	17%	19%	46%	25%	12%	11%	42%	8%	0%
55-64 χρονών	15%	17%	6%	0%	36%	38%	7%	18%	0%
65-74 χρονών	6%	10%	35%	0%	3%	0%	13%	3%	21%
75>	1%	2%	0%	0%	21%	0%	0%	0%	0%
M.O.	41,3	45,2	56,2	35,3	55,7	47,9	50,5	34,5	41,2

Πηγή: IPK International, επεξεργασία SETE Intelligence

Πηγή: IPK International, επεξεργασία SETE Intelligence

Από τα δημογραφικά χαρακτηριστικά προκύπτει ότι - όπως και για τον Ευρωπαϊκό τουρισμό CB - οι γυναίκες είναι περισσότερες από τους άνδρες με το φαινόμενο αυτό να είναι ιδιαίτερα έντονο στους τουρίστες από την Ιταλία και την Ρωσία. Αντίθετα, υπερτερούν σε αριθμό οι άνδρες τουρίστες από την Βρετανία, την Γαλλία και την Γερμανία, ενώ η Τουρκία και η Σερβία εμφανίζει οριακά μεγαλύτερο αριθμό ανδρών.

Αναφορικά με την ηλικία, το 80% είναι 25-64 ετών με ιδιαίτερα υψηλό (26%) το ποσοστό της ηλικιακής ομάδας 35-44 ετών. Σε σχέση με τους Ευρωπαίους τουρίστες CB συνολικά, παρατηρούμε ότι είναι συγκριτικά πολύ λιγότεροι οι επισκέπτες

CB στην Ελλάδα από τις πολύ νέες ηλικίες (15-24), 8% έναντι 15%. Σημαντική διαφοροποίηση παρατηρείται στο συγκριτικά αυξημένο ποσοστό εισερχομένων τουριστών στην Ελλάδα στις ηλικίες 65-74 (10% έναντι 6%). Δεδομένου του μικρού αριθμού εισερχομένων τουριστών από τις επί μέρους αγορές, η ανάλυση της κάθε αγοράς κατά ηλικία είναι απολύτως ενδεικτική, λόγω του μικρού δείγματος επί του οποίου έχουν γίνει οι υπολογισμοί. Παρ' όλα αυτά διαφαίνεται ότι από την Γαλλία, την Βρετανία και την Γερμανία προσελκύουμε τουρίστες CB μάλλον μεγαλύτερης ηλικίας, ενώ από την Ιταλία, την Σερβία και την Τουρκία μάλλον μικρότερης.

Οικογενειακό Εισόδημα	Σύνολο CB Ευρώπη	Εισερχόμενος τουρισμός City Break στην Ελλάδα, από:							
		Σύνολο	Ηνωμένο						
			Γαλλία	Ιταλία	Βασίλειο	Ρωσία	Γερμανία	Σερβία	Τουρκία
Κατώτερο	6%	4%	0%	0%	0%	0%	8%	9%	0%
Μέσο - Κατώτερο	16%	18%	0%	45%	16%	30%	0%	8%	0%
Μέσο - Ανώτερο	25%	23%	49%	31%	37%	30%	0%	26%	18%
Ανώτερο	53%	55%	51%	24%	47%	40%	92%	57%	82%

Πηγή: IPK International, επεξεργασία SETE Intelligence

Επίπεδο Εκπαίδευσης	Σύνολο CB Ευρώπη	Εισερχόμενος τουρισμός City Break στην Ελλάδα, από:							
		Σύνολο	Ηνωμένο						
			Γαλλία	Ιταλία	Βασίλειο	Ρωσία	Γερμανία	Σερβία	Τουρκία
Κατώτερο	7%	10%	2%	0%	0%	0%	5%	0%	0%
Μεσαίο	32%	18%	33%	11%	0%	25%	42%	5%	5%
Ανώτερο	61%	72%	65%	89%	100%	75%	53%	95%	95%

Πηγή: IPK International, επεξεργασία SETE Intelligence

Οι τουρίστες που επισκέπτονται την Ελλάδα για διακοπές «City Break» είναι σε ποσοστό 55% ανώτερου οικογενειακού εισοδήματος (έναντι 53% του Ευρωπαϊκού Μ.Ο.) και 23% μέσου - ανώτερου (έναντι 25%), δηλαδή το 78% του εισερχόμενου τουρισμού CB στην Ελλάδα έχει εισόδημα άνω του μέσου όρου της χώρας από την οποία προέρχεται.

Επίσης, προσελκύουμε κατά κύριο λόγο επισκέπτες CB με υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης (72% έναντι 61% του Ευρωπαϊκού μέσου όρου). Ιδιαίτερα υψηλά ποσοστά επισκεπτών CB με ανώτερο επίπεδο εκπαίδευσης εμφανίζουν οι αγορές της Βρετανίας, της Σερβίας, της Τουρκίας και της Ιταλίας.

2.3 Διάρκεια ταξιδιού – Τουριστική δαπάνη

Διανυκτερεύσεις	Σύνολο CB Ευρώπη	Εισερχόμενος τουρισμός City Break στην Ελλάδα, από:							
		Σύνολο	Γαλλία	Ιταλία	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρωσία	Γερμανία	Σερβία	Τουρκία
1-3 Νύχτες	41%	19%	8%	28%	21%	0%	0%	11%	78%
4-7 Νύχτες	42%	40%	48%	29%	68%	70%	42%	32%	15%
8-11 Νύχτες	8%	22%	33%	43%	0%	18%	33%	44%	2%
12-15 Νύχτες	5%	9%	0%	0%	11%	12%	25%	13%	5%
16-22 Νύχτες	2%	2%	11%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
23+ Νύχτες	2%	8%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
M.O. Διανυκτερεύσεων	5,7	8,7	7	8,2	5,7	7,8	8,1	7,8	3,7

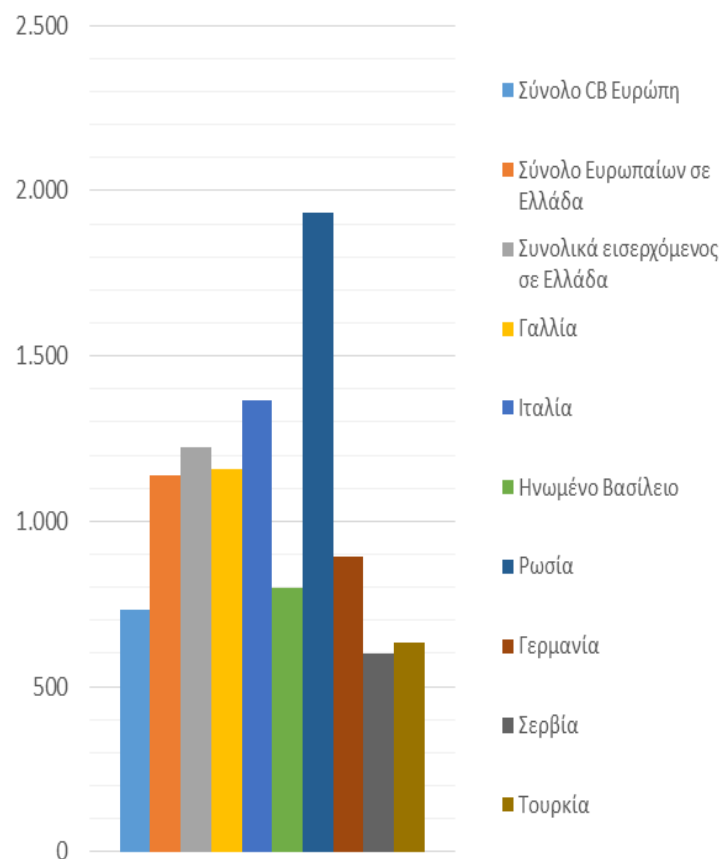
Πηγή: IPK International, επεξεργασία SETE Intelligence

Ο μέσος όρος διάρκειας διανυκτερεύσεων στην Ελλάδα για διακοπές «City Break» είναι σημαντικά μεγαλύτερος από τον αντίστοιχο Ευρωπαϊκό μέσο όρο (8,7 έναντι 5,7). Θα πρέπει να σημειώσουμε ότι, σύμφωνα με την μεθοδολογία της IPK, η σχετική ερώτηση κατά τις συνεντεύξεις διαπιστώνει το κύριο κίνητρο και συνεπώς οι διακοπές CB μπορεί να συνδυάζονται με διακοπές Η&Θ ή κάποιας άλλης μορφής ταξίδι π.χ. επαγγελματικό. Οι σημαντικότερες διαφορές παρατηρούνται:

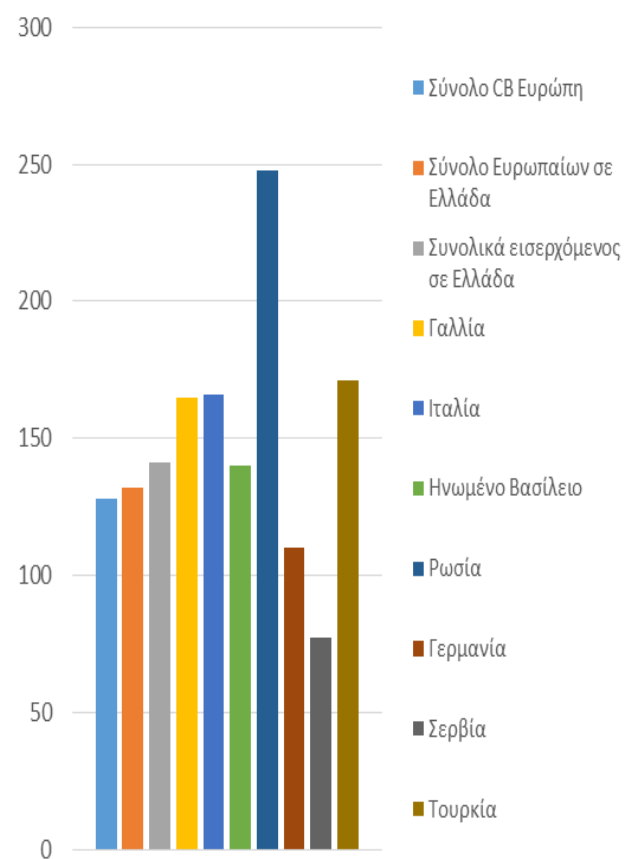
- Στις πολύ μικρής διάρκειας διακοπές 1-3 νύχτες, με 41% Ευρωπαϊκό M.O. έναντι 19% των εισερχόμενων στην Ελλάδα,
- Στις διακοπές άνω των 8 νυχτών όπου τα ποσοστά είναι υψηλότερα για τον εισερχόμενο τουρισμό στην Ελλάδα (41% έναντι 17%).

Όπως και στην Ευρώπη η μεγαλύτερη συχνότητα (40%) παρατηρείται στα ταξίδια διάρκειας 4 – 7 νύχτες.

Τουριστική Δαπάνη ανά Ταξίδι

Τουριστική Δαπάνη ανά ημέρα

Πηγή: IPK International, επεξεργασία SETE Intelligence

Σε σχέση με την τουριστική δαπάνη παρατηρούμε ότι:

- Η συνολική δαπάνη ανά ταξίδι για διακοπές CB στην Ελλάδα είναι € 1.225, ενώ ανά ημέρα είναι € 141.
- Η Ευρωπαϊκή αγορά εισερχόμενου τουρισμού CB στην Ελλάδα σε σύγκριση με τον Ευρωπαϊκό Μ.Ο. έχει υψηλότερη δαπάνη τόσο ανά ταξίδι (€ 1.137 έναντι € 730) όσο και ανά ημέρα (€ 132 και € 128 αντίστοιχα). Από τις εξεταζόμενες χώρες, μόνο η Σερβία και η Γερμανία έχουν χαμηλότερη μέση ημερήσια δαπάνη από τον Ευρωπαϊκό Μ.Ο. Η Γερμανία όμως εμφανίζει μεγαλύτερη δαπάνη ανά ταξίδι λόγω όμως μακράς διάρκειας παραμονής των επισκεπτών από την Γερμανία, σε αντίθεση με τους επισκέπτες από την Σερβία που παρόλο που διαμένουν στην χώρα μας 7,8 ημέρες εμφανίζουν την χαμηλότερη δαπάνη και ανά ταξίδι.

2.4 Προορισμός⁴

Εισερχόμενος τουρισμός City Break στην Ελλάδα, από:

Περιοχή Προορισμού	Σύνολο	Ηνωμένο						
		Γαλλία	Ιταλία	Βασίλειο	Ρωσία	Γερμανία	Σερβία	Τουρκία
Αθήνα	65%	81%	58%	86%	63%	42%	51%	55%
Βόρεια Ελλάδα, Χαλκιδική	11%	0%	0%	0%	19%	40%	27%	21%
Υπόλοιπη Ελλάδα	7%	0%	0%	11%	13%	0%	0%	0%
Κρήτη	6%	19%	0%	0%	5%	0%	0%	0%
Πελοπόννησος	5%	0%	42%	0%	0%	0%	7%	2%
Άλλα νησιά του Αιγαίου	3%	0%	0%	0%	0%	5%	0%	0%
Κέρκυρα	2%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	13%
Ρόδος	1%	0%	0%	3%	0%	13%	15%	8%

Πηγή: IPK International, επεξεργασία SETE Intelligence

Η Αθήνα είναι - με διαφορά - ο κύριος πόλος έλξης City Breakers στην Ελλάδα με το μεγαλύτερο ποσοστό επισκεψιμότητας (65%). Οι κάτοικοι της Βρετανίας εμφανίζουν το υψηλότερο ποσοστό (86%) και οι κάτοικοι της Γερμανίας το χαμηλότερο (42%). Ακολουθεί η Βόρεια Ελλάδα/Χαλκιδική (κυρίως η Θεσσαλονίκη) με 11%, με τους επισκέπτες από την Γερμανία στην 1^η θέση με 40% ενώ στην χαμηλότερη θέση βρίσκονται οι επισκέπτες από την Γαλλία, την Ιταλία και το Ηνωμένο Βασίλειο που εμφανίζουν μηδενικά ποσοστά. Οι υπόλοιποι προορισμοί εμφανίζουν χαμηλά ποσοστά κάτω από το 10%.

⁴ Τα στοιχεία για τον προορισμό έχουν δοθεί από την IPK "Με Επιφύλαξη".

2.5 Μέσο Ενημέρωσης – Χαρακτηριστικά και Προγραμματισμός Κρατήσεων

Μέσο Ενημέρωσης	Σύνολο CB Ευρώπη	Εισερχόμενος τουρισμός City Break στην Ελλάδα, από:							
		Σύνολο	Γαλλία	Ιταλία	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρωσία	Γερμανία	Σερβία	Τουρκία
Internet	87%	82%	76%	84%	100%	94%	100%	52%	65%
Ταξιδιωτικό γραφείο	20%	43%	27%	58%	14%	100%	0%	43%	51%
ταξιδιωτικό οδηγό	16%	18%	36%	8%	23%	9%	42%	0%	2%
Φίλοι/συγγενείς	26%	17%	0%	0%	11%	21%	0%	12%	9%
Εθνικό Γραφείο Τουρισμού	2%	6%	0%	42%	0%	0%	0%	0%	9%
Κατάλογο Tour Operator	5%	5%	6%	0%	11%	9%	5%	0%	26%
Εφημερίδα	1%	4%	0%	0%	11%	0%	0%	0%	5%
Γραφείο Μετ. Μέσου	3%	3%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	5%
Καμία Ενημέρωση	6%	2%	0%	2%	0%	0%	0%	3%	0%
Περιοδικά	3%	2%	0%	0%	0%	0%	0%	2%	0%
Διαδραστική τηλεόραση	0%	2%	0%	0%	11%	0%	0%	0%	0%
Λοιπά	2%	1%	0%	0%	0%	12%	0%	6%	0%
Τοπικό/Περιφερειακό Γραφείο Τουρισμού	2%	1%	0%	0%	0%	0%	0%	3%	5%
Έκθεση τουρισμού	1%	1%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Διαφημίσεις	1%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Τηλεόραση	1%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Ράδιο	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	8%

Πηγή: IPK International, επεξεργασία SETE Intelligence

Η πλειονότητα (82% έναντι 87% του Ευρωπαϊκού Μ.Ο.) των τουριστών CB στην Ελλάδα επιλέγει ως κύρια πηγή ενημέρωσης το Internet. Μάλιστα στη Βρετανία και την Γερμανία το ποσοστό ανέρχεται σε 100% και στην Ρωσία στο 94%.

Ακολουθεί το ταξιδιωτικό γραφείο με 43% (υπερδιπλάσιο από τον Ευρωπαϊκό Μ.Ο. 20%). Ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο φαίνεται να διαδραματίζει το ταξιδιωτικό γραφείο στην Ρωσία, την Ιταλία, την Σερβία και την Τουρκία. Επίσης, στην Ιταλία σημαντικό ρόλο φαίνεται να διαδραματίζει το αντίστοιχο γραφείο ΕΟΤ.

Αξιοσημείωτη είναι η σχετικά μικρή σημασία που φαίνεται να έχουν οι φίλοι / συγγενείς.

Χαρακτηριστικά Κράτησης	Σύνολο CB Ευρώπη	Εισερχόμενος τουρισμός City Break στην Ελλάδα, από:								
		Σύνολο	Ηνωμένο						Σερβία	Τουρκία
			Γαλλία	Ιταλία	Βασίλειο	Ρωσία	Γερμανία			
Προκρατήσεις	89%	95%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	61%	75%
Internet	77%	74%	76%	84%	89%	94%	100%		32%	39%
Ταξιδιωτικό Πρακτορείο	14%	34%	27%	16%	14%	91%	0%		39%	47%
Γραφείο Μετ. Μέσου	15%	15%	33%	0%	49%	0%	18%		0%	2%
Ξενοδοχείο ή άλλο	15%	8%	33%	0%	21%	0%	5%		0%	5%
Μη προκρατήση	11%	5%	0%	0%	0%	0%	0%		39%	25%
Μέσω ταξιδιωτικού γραφείου	4%	2%	0%	0%	0%	0%	0%		0%	5%
Μέσω Λέσχης/Εφημερίδας/Εκκλησίας/Σχολείου	1%	1%	0%	0%	0%	0%	0%		0%	2%
Super market ή άλλο μαγαζί	1%	1%	0%	0%	0%	0%	0%		0%	0%
Λοιπά	1%	0%	0%	0%	0%	0%	0%		0%	0%
Μέσω τουριστικού καναλιού	1%	0%	0%	0%	0%	0%	0%		0%	0%

Πηγή: IPK International, επεξεργασία SETE Intelligence

95% των τουριστών που επιλέγουν την Ελλάδα για διακοπές City Break έχουν προχωρήσει σε προκράτηση ενώ μόλις το 5% δεν έχει κάνει κάποια προκράτηση (τα αντίστοιχα ποσοστά για το σύνολο του εξερχόμενου τουρισμού CB στην Ευρώπη είναι 89% και 11%). Όλες οι εξεταζόμενες αγορές εμφανίζουν ποσοστό 100% στον αριθμό των προκρατήσεων, εκτός της Σερβίας και της Τουρκίας που εμφανίζουν 61% και 75% αντίστοιχα.

74% των τουριστών που επισκέφτηκε την Ελλάδα είχε κάνει online κράτηση. Στις εξεταζόμενες αγορές οι επισκέπτες από τη Γερμανία καταλαμβάνουν την 1η θέση με ποσοστό 100% ενώ υψηλά ποσοστά εμφανίζουν και οι επισκέπτες από την Ρωσία (94%), το Ηνωμένο Βασίλειο (89%), την Ιταλία (84%) και την Γαλλία (76%). Επίσης, αξιοσημείωτο είναι το χαμηλό ποσοστό online κράτησης που καταγράφεται στις αγορές της Σερβίας και της Τουρκίας με 32% και 39% αντίστοιχα.

34% των τουριστών επιλέγουν το ταξιδιωτικό γραφείο για την κράτηση των διακοπών τους έναντι 14% πανευρωπαϊκά. Το υψηλό αυτό ποσοστό για την Ελλάδα οφείλεται κατά κύριο λόγο στην Ρωσική, Τουρκική και Σερβική αγορά (91%, 47% και 39% αντίστοιχα) και σε μικρότερο βαθμό στην Γαλλική (27%). Ενδιαφέρον παρουσιάζει και το υψηλό ποσοστό που έκανε τις προκρατήσεις του μέσω της αεροπορικής κράτησης (Γραφείο Μετ. Μέσου) στην Βρετανία (49%) και στην Γαλλία (33%).

68% των τουριστών που επισκέπτονται την Ελλάδα για διακοπές City Break έκανε κράτηση διαμονής και μεταφοράς εκ των οποίων το 45% έκανε κράτηση διαμονής – μεταφοράς σε ενιαίο πακέτο.

Προγραμματισμός Κράτησης	Σύνολο CB Ευρώπη	Εισερχόμενος τουρισμός City Break στην Ελλάδα, από:							
		Σύνολο	Γαλλία	Ιταλία	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρωσία	Γερμανία	Σερβία	Τουρκία
έως και 1 μήνα	58%	47%	64%	71%	40%	31%	46%	54%	57%
2-3 μήνες	29%	22%	0%	2%	0%	15%	7%	17%	38%
4-6 μήνες	11%	30%	36%	27%	60%	54%	42%	29%	5%
7-12 μήνες	2%	1%	0%	0%	0%	0%	5%	0%	0%
> 1χρόνο	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%

Πηγή: IPK International, επεξεργασία SETE Intelligence

47% των τουριστών CB στην Ελλάδα πραγματοποιούν την κράτηση τους έως και 1 μήνα πριν την πραγματοποίηση του ταξιδιού τους, όταν το αντίστοιχο του συνολικού εξερχόμενου τουρισμού CB της Ευρώπης είναι 58%.

22% και 30% των επισκεπτών πραγματοποιούν την κράτηση τους 2-3 και 4-6 μήνες αντίστοιχα πριν την πραγματοποίηση του ταξιδιού τους έναντι 29% και 11% στην Ευρώπη αντίστοιχα.

Το ποσοστό των τουριστών CB που κάνουν κράτηση από 7 μήνες και πάνω πριν την πραγματοποίηση του ταξιδιού είναι αμελητέο τόσο για την Ελλάδα όσο και για την Ευρώπη συνολικά.

2.6 Κύριες δραστηριότητες

Οι δραστηριότητες των τουριστών που επισκέπτονται την Ελλάδα για διακοπές «City Break» αποτυπώνονται στον πίνακα που ακολουθεί.

Εισερχόμενος τουρισμός City Break στην Ελλάδα, από:

Δραστηριότητες	Σύνολο	Ηνωμένο						
		Γαλλία	Ιταλία	Βασίλειο	Ρωσία	Γερμανία	Σερβία	Τουρκία
Επίσκεψη σε αξιοθέατα	70%	95%	100%	84%	100%	25%	71%	72%
Χαλάρωση, απόλαυση της ατμόσφαιρας	66%	77%	72%	100%	43%	82%	59%	86%
Απόλαυση φαγητού και ποτού	52%	60%	53%	43%	88%	75%	61%	56%
Επίσκεψη σε μουσεία, εκθέσεις	48%	74%	100%	39%	85%	0%	36%	30%
Ψώνια	40%	63%	61%	27%	22%	75%	33%	23%
Επίσκεψη σε πάρκα	20%	11%	42%	23%	12%	42%	11%	8%
Επίσκεψη σε θέατρα, κονσέρτα	10%	0%	7%	23%	0%	42%	5%	8%
Νυχτερινή ζωή, clubbing	10%	0%	2%	27%	9%	0%	9%	13%
Επισκέψεις σε φίλους/συγγενείς	7%	0%	0%	0%	0%	0%	8%	10%
Επίσκεψη σε αθλητικά δρώμενα	3%	0%	0%	12%	0%	0%	0%	2%
Επίσκεψη σε φεστιβάλ	3%	0%	0%	16%	0%	0%	0%	9%
Λοιπά	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%

Πηγή: IPK International, επεξεργασία SETE Intelligence

Η επίσκεψη σε αξιοθέατα (70%), η χαλάρωση (66%) και η απόλαυση του φαγητού και του ποτού (52%) αποτελούν σημαντικό κομμάτι των διακοπών των τουριστών «City Break» που επισκέπτονται την Ελλάδα. Σημαντικό μέρος απολαμβάνει τις επισκέψεις σε μουσεία, εκθέσεις (48%), τα ψώνια (40%).

Αξιοσημείωτες διαφοροποιήσεις παρουσιάζονται:

- Στην Ιταλική αγορά όπου το σύνολό της έρχεται στην Ελλάδα για να επισκεφθεί αξιοθέατα και μουσεία. Πολύ υψηλά είναι τα αντίστοιχα ποσοστά και από τη Ρωσική αγορά, η οποία δείχνει και πολύ έντονο ενδιαφέρον για τη γαστρονομία.
- Στην Βρετανική αγορά που στο σύνολό της αποζητά την χαλάρωση. Πολύ υψηλό είναι και το αντίστοιχο ποσοστό από την Τουρκική και την Γερμανική αγορά.
- Από τις εξεταζόμενες αγορές, το πιο έντονο ενδιαφέρον για ψώνια έχουν η Γερμανική, η Γαλλική και η Ιταλική αγορά.

Πολιτισμός & Θρησκεία

3. ΠΡΟΦΙΛ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΓΙΑ ΔΙΑΚΟΠΕΣ «ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ & ΘΡΗΣΚΕΙΑ»

3.1 Βασικά μεγέθη

Βασικά Μεγέθη	Π&Θ από Ευρώπη:		Εισερχόμενος τουρισμός Π&Θ στην Ελλάδα, από:									
	Συνολικά Εξερχόμενος	σε Ελλάδα	Σύνολο	Βουλγαρία	Ηνωμένο Βασίλειο	Ιταλία	Γαλλία	Γερμανία	Πολωνία	Βέλγιο	Σκανδιναβία	Τουρκία
Αριθμός Ταξιδιών (σε χιλιάδες)	61.105	1.490	2.108	201	172	170	149	136	104	103	82	82
<i>% επί του συνόλου</i>		2,4%		10%	8%	8%	7%	6%	5%	5%	4%	4%
Αριθμός Διανυκτερεύσεων (σε χιλιάδες)	525.503	15.198	20.448	2.111	1.531	1.513	1.609	2.298	926	1.185	795	287
<i>% επί του συνόλου</i>		2,9%		10%	7%	7%	8%	11%	5%	6%	4%	1%
Δαπάνη (σε εκ. €)	58.966.325	1.269.480	2.331.448	89.847	145.684	147.050	132.014	217.328	40.248	128.132	101.188	27.880
<i>% επί του συνόλου</i>		2,2%		4%	6%	6%	6%	9%	2%	5%	4%	1%

Πηγή: IPK International, επεξεργασία SETE Intelligence

Το μερίδιο αγοράς της Ελλάδας στον Ευρωπαϊκό τουρισμό «Πολιτισμός και Θρησκεία» (Π&Θ) είναι χαμηλό, ιδιαίτερα αν λάβει κανείς υπόψη του το ιδιαίτερα υψηλό απόθεμα της χώρας σε πολιτιστικούς και θρησκευτικούς πόρους. Συγκεκριμένα το μερίδιο αγοράς μας ανέρχεται σε 2,4% των ταξιδιών, 2,9% των διανυκτερεύσεων και 2,2% της δαπάνης. Όπως θα φανεί και παρακάτω από τα στοιχεία αυτά προκύπτει ότι ο «μέσος» τουρίστας στην Ελλάδα έχει μακρύτερη διαμονή αλλά δαπανά λιγότερα χρήματα από τον «μέσο» Ευρωπαίο τουρίστα Π&Θ.

Σε αντίθεση με τα προϊόντα Η&Θ και CB όπου το μερίδιο αγοράς στον εισερχόμενο τουρισμό της Ελλάδας των επισκεπτών εκτός Ευρώπης είναι σχετικά χαμηλά (5% και 8% αντίστοιχα), το προϊόν Π&Θ εμφανίζει μεγάλη απήχηση/ζήτηση σε αγορές εκτός Ευρώπης: οι μη Ευρωπαίοι επισκέπτες στην Ελλάδα για Π&Θ αντιπροσωπεύουν το 29,3% των ταξιδιών συνολικά. Επιπροσθέτως, η δαπάνη των επισκεπτών εκτός Ευρώπης είναι σημαντικά υψηλότερη (σχεδόν 50%) από την μέση Ευρωπαϊκή καταναλωτική

δαπάνη (€ 1.718 ανά ταξίδι και €202 ανά ημέρα έναντι €852 και € 82). Συμπερασματικά, το μερίδιο αγοράς των εκτός Ευρώπης επισκεπτών στην Ελλάδα για Π&Θ ανέρχεται σε 29,3% των ταξιδιών, 25,7% των διανυκτερεύσεων και 45,5% της δαπάνης.

Αξιοσημείωτες είναι επίσης οι διαφορές μεριδίου αγοράς που παρουσιάζουν οι χώρες από τις οποίες προέρχεται ο τουρισμός Π&Θ στην Ελλάδα ανάλογα με τον τρόπο μέτρησης του μεριδίου αγοράς (ταξίδια – διανυκτερεύσεις – δαπάνη). Έτσι π.χ. η Βρετανία έχει μερίδιο αγοράς στον εισερχόμενο τουρισμό Π&Θ στην Ελλάδα 8% σε αφίξεις αλλά 6% σε δαπάνη, η Βουλγαρία 10% και 4%, η Τουρκία 4% και 1% αντίστοιχα ενώ η Γερμανία έχει την αντίθετη εικόνα με 6% στις αφίξεις και 9% στις διανυκτερεύσεις.

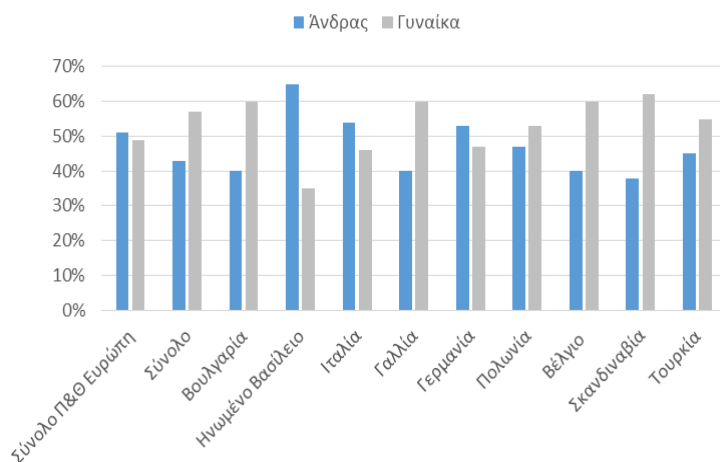
Σημαντική Σημείωση: Όπως και για τον τουρισμό City Break ανωτέρω, αν και σε μικρότερο βαθμό, ο αριθμός εισερχομένων τουριστών από τις επί μέρους αγορές είναι μικρός και έτσι –σε πολλές περιπτώσεις- η ανάλυση της κάθε αγοράς στις επόμενες ενότητες είναι ενδεικτική, λόγω του μικρού δείγματος επί του οποίου έχουν γίνει οι υπολογισμοί (βλ. «Εισαγωγή»).

3.2 Δημογραφικά χαρακτηριστικά

Ηλικιακή Διάθρωση	Σύνολο Π&Θ Ευρώπη	Εισερχόμενος τουρισμός Π&Θ στην Ελλάδα, από:									
		Σύνολο	Βουλγαρία	Ηνωμένο Βασίλειο	Ιταλία	Γαλλία	Γερμανία	Πολωνία	Βέλγιο	Σκανδιναβία	Τουρκία
15-24 χρονών	14%	10%	8%	2%	5%	0%	7%	0%	0%	25%	17%
25-34 χρονών	21%	24%	17%	22%	29%	11%	7%	9%	3%	1%	21%
35-44 χρονών	20%	20%	20%	26%	39%	18%	6%	34%	18%	21%	18%
45-54 χρονών	17%	23%	24%	19%	13%	52%	47%	6%	22%	48%	42%
55-64 χρονών	16%	14%	20%	30%	11%	0%	14%	37%	18%	5%	2%
65-74 χρονών	10%	8%	10%	1%	3%	19%	15%	14%	39%	0%	0%
75>	2%	1%	1%	0%	0%	0%	4%	0%	0%	0%	0%
M.O.	43,1	42,4	45,8	45,2	40,1	48,4	50,6	49,1	56,5	39,8	37,3

Πηγή: IPK International, επεξεργασία SETE Intelligence

Από τα δημογραφικά χαρακτηριστικά προκύπτει ότι - σε αντίθεση με τον Ευρωπαϊκό τουρισμό Π&Θ - οι γυναίκες είναι περισσότερες από τους άνδρες με το φαινόμενο αυτό να είναι ιδιαίτερα έντονο στους τουρίστες από την Γαλλία, το Βέλγιο, την Βουλγαρία και την Σκανδιναβία. Αντίθετα, υπερτερούν σε αριθμό οι άνδρες τουρίστες από την Βρετανία, την Ιταλία και την Γερμανία.

Αναφορικά με την ηλικία, τόσο για τους εισερχόμενους τουρίστες Π&Θ στην Ελλάδα όσο και γενικά στην Ευρώπη, παρατηρούμε ευρεία κατανομή σε όλες τις ηλικιακές ομάδες, πλην των άνω των 75 ετών, ακόμα και στους πολύ νέους (15-24). Η μέση ηλικία στην Ελλάδα (42,4) είναι παρεμφερής με αυτήν στην Ευρώπη γενικά (43,1) αν και οι επισκέπτες στην Ελλάδα προέρχονται σε μεγαλύτερο βαθμό (67% έναντι 58%) από τις ηλικίες 25-54,

ενώ οι Ευρωπαίοι τουρίστες εν γένει εμφανίζουν μεγαλύτερα ποσοστά στις νεότερες ηλικίες (15-24) αλλά και στις μεγαλύτερες (55+).

Αναλύοντας τις επιμέρους αγορές, παρατηρούμε ότι στην Γαλλία (52%), την Γερμανία (47%), την Σκανδιναβία (48%) και την Τουρκία (42%) περίπου οι μισοί επισκέπτες είναι ηλικίας 45-54 ετών, ενώ στην Βρετανία οι μισοί περίπου επισκέπτες προέρχονται από τις ηλικίες 55-64 (30%) και 35-44 (26%), ενώ σημαντικό μερίδιο (22%) έχουν και οι 25-34 ετών.

Οικογενειακό Εισόδημα	Σύνολο Π&Θ Ευρώπη	Εισερχόμενος τουρισμός Π&Θ στην Ελλάδα, από:									
		Σύνολο	Βουλγαρία	Ηνωμένο Βασίλειο	Ιταλία	Γαλλία	Γερμανία	Πολωνία	Βέλγιο	Σκανδιναβία	Τουρκία
Κατώτερο	5%	3%	2%	0%	4%	0%	3%	0%	2%	0%	1%
Μέσο - Κατώτερο	18%	16%	10%	16%	26%	24%	22%	0%	30%	9%	23%
Μέσο - Ανώτερο	27%	26%	20%	51%	41%	45%	0%	2%	31%	23%	5%
Ανώτερο	50%	55%	68%	33%	29%	31%	75%	98%	37%	68%	71%

Πηγή: IPK International, επεξεργασία SETE Intelligence

Επίπεδο Εκπαίδευσης	Σύνολο Π&Θ Ευρώπη	Εισερχόμενος τουρισμός Π&Θ στην Ελλάδα, από:									
		Σύνολο	Βουλγαρία	Ηνωμένο Βασίλειο	Ιταλία	Γαλλία	Γερμανία	Πολωνία	Βέλγιο	Σκανδιναβία	Τουρκία
Κατώτερο	8%	6%	3%	0%	15%	19%	0%	8%	31%	6%	0%
Μεσαίο	35%	25%	33%	17%	53%	39%	33%	0%	31%	47%	2%
Ανώτερο	57%	69%	64%	83%	32%	42%	67%	92%	38%	47%	98%

Πηγή: IPK International, επεξεργασία SETE Intelligence

Οι τουρίστες που επισκέπτονται την Ελλάδα για διακοπές «Πολιτισμός & Θρησκεία» είναι σε ποσοστό 55% ανώτερου οικογενειακού εισοδήματος (έναντι 50% του Ευρωπαϊκού Μ.Ο.) και 26% μέσου - ανώτερου (έναντι 27%), δηλαδή το 81% του εισερχόμενου τουρισμού Π&Θ στην Ελλάδα έχει εισόδημα άνω του μέσου όρου της χώρας από την οποία προέρχεται (έναντι

77%). Εισόδημα άνω του μέσου όρου έχουν και οι επισκέπτες κάθε χώρας μεμονωμένα με ιδιαίτερα εντυπωσιακά τα ποσοστά επισκεπτών από την Πολωνία (98%), την Γερμανία (75%), την Τουρκία (71%), την Βουλγαρία (68%) και τη Σκανδιναβία (68%) που προέρχονται από τις ανώτερες εισοδηματικές τάξεις.

Επίσης, φαίνεται ότι για Π&Θ προσελκύουμε κατά κύριο λόγο επισκέπτες με ανώτερο επίπεδο εκπαίδευσης (69% έναντι 57% του Ευρωπαϊκού μέσου όρου). Ιδιαίτερα υψηλό ποσοστό επισκεπτών Π&Θ με ανώτερο επίπεδο εκπαίδευσης εμφανίζουν οι αγορές της Τουρκίας (98%), της Πολωνίας (92%) και της Βρετανίας (83%).

3.3 Διάρκεια ταξιδιού – Τουριστική δαπάνη

Διανυκτερεύσεις	Σύνολο Π&Θ Ευρώπη	Εισερχόμενος τουρισμός Π&Θ στην Ελλάδα, από:									
		Σύνολο	Βουλγαρία	Ηνωμένο Βασίλειο	Ιταλία	Γαλλία	Γερμανία	Πολωνία	Βέλγιο	Σκανδιναβία	Τουρκία
1-3 Νύχτες	26%	17%	19%	27%	30%	12%	0%	35%	0%	9%	46%
4-7 Νύχτες	36%	39%	53%	26%	29%	21%	54%	31%	30%	43%	51%
8-11 Νύχτες	13%	19%	14%	13%	19%	22%	18%	0%	31%	12%	0%
12-15 Νύχτες	14%	12%	3%	27%	10%	28%	0%	2%	29%	21%	3%
16-22 Νύχτες	6%	8%	4%	7%	4%	17%	9%	32%	8%	15%	0%
23+ Νύχτες	5%	5%	7%	0%	9%	0%	19%	0%	2%	0%	0%
M.O. Διανυκτερεύσεων	8,6	9,7	10,5	8,9	8,9	10,8	16,9	8,9	11,5	9,7	3,5

Πηγή: IPK International, επεξεργασία SETE Intelligence

Ο μέσος όρος διάρκειας διανυκτερεύσεων στην Ελλάδα για διακοπές Π&Θ είναι μεγαλύτερος από τον αντίστοιχο Ευρωπαϊκό μέσο όρο (9,7 έναντι 8,6). Όπως και στην Ευρώπη γενικά έτσι και στο συνολικό M.O. του εισερχόμενου στην Ελλάδα, η μεγαλύτερη συχνότητα (39% και 36%) παρατηρείται στα ταξίδια διάρκειας 4 – 7 νύχτες. Οι σημαντικότερες διαφορές παρατηρούνται:

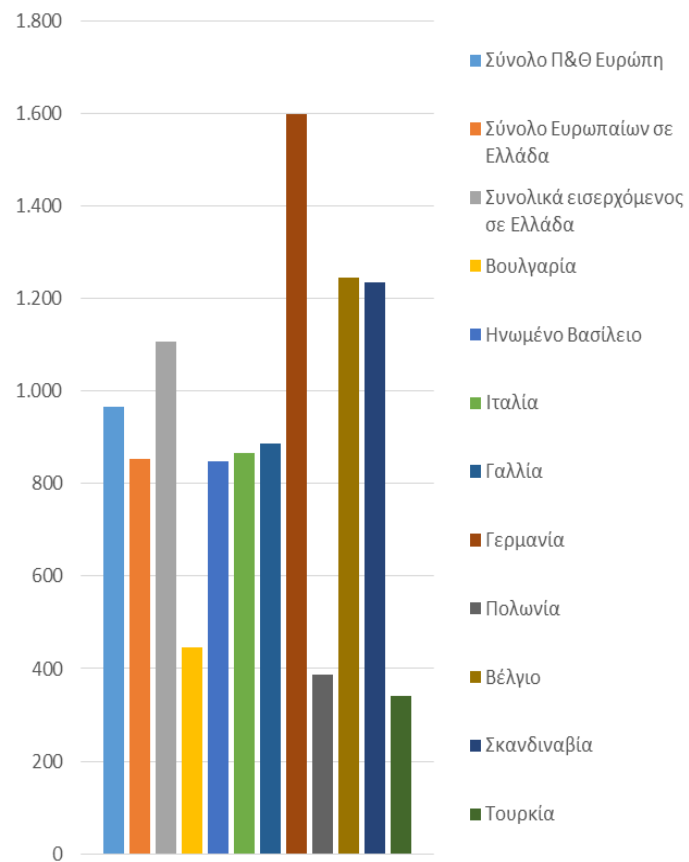
- Στις πολύ μικρής διάρκειας διακοπές (1-3 νύχτες), με 26% του Ευρωπαϊκού M.O. έναντι 17% των εισερχόμενων στην Ελλάδα.
- Στις διακοπές για 8-11 νύχτες, με 13% Ευρωπαϊκό M.O. έναντι 19% των εισερχόμενων στην Ελλάδα.

Αναφορικά με τις διαφοροποιήσεις μεταξύ των αγορών, παρατηρούμε ότι:

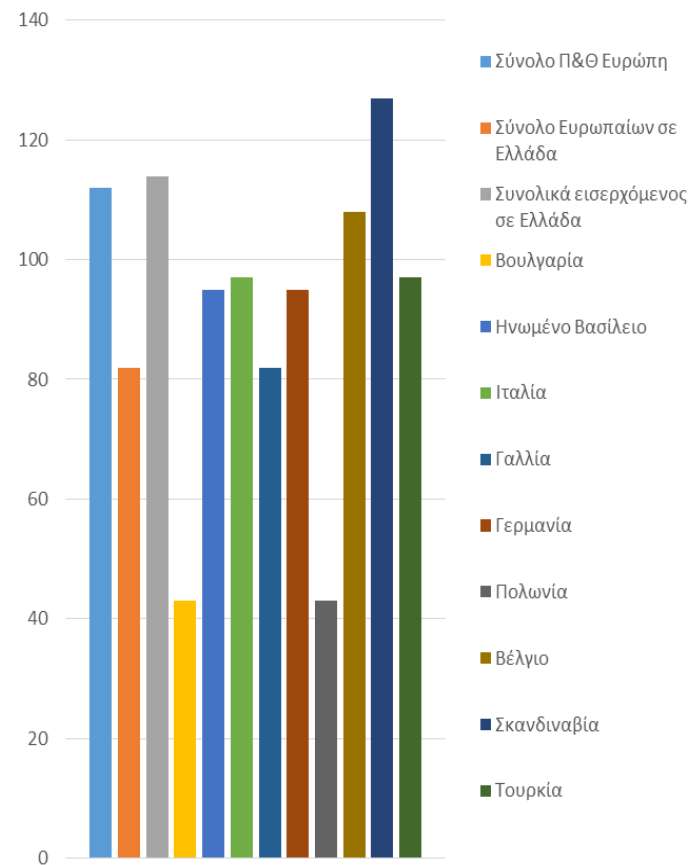
- Η αγορά της Γερμανίας (54%), της Βουλγαρίας (53%) και της Σκανδιναβίας (43%) είναι εστιασμένη στις 4-7 νύχτες.
- Η αγορά της Βρετανίας παρουσιάζει μεγαλύτερη κατανομή με το ίδιο περίπου ποσοστό (26% ή 27%) σε ταξίδια που είναι πολύ σύντομα (1-3 νύχτες), σύντομα (4-7 νύχτες) και μακράς διάρκειας (12-15 νύχτες).

- Η αγορά της Γαλλίας επίσης παρουσιάζει μεγαλύτερη κατανομή με ποσοστά από 21% έως 28% σε ταξίδια που είναι από 4 έως 15 νύχτες.
- Η αγορά της Τουρκίας είναι εστιασμένη σχεδόν στο σύνολό της (97%) σε ταξίδια διάρκειας έως 7 νυχτών, τα οποία μοιράζονται σχεδόν ισομερώς σε πολύ σύντομα ταξίδια (1-3 νύχτες) και σύντομα ταξίδια (4-7 νύχτες).
- Η αγορά της Ιταλίας είναι σχεδόν ισομερώς κατανομημένη σε 1-3 νύχτες, 4-7 νύχτες και 16-22 νύχτες.
- Η αγορά της Πολωνίας είναι περίπου ισομερώς κατανομημένη σε ταξίδια 1-3, 4-7 και 16-22 νύχτες.

Τουριστική Δαπάνη ανά Ταξίδι

Τουριστική Δαπάνη ανά Ημέρα

Πηγή: IPK International, επεξεργασία SETE Intelligence

Σε σχέση με την τουριστική δαπάνη, παρατηρούμε ότι:

- Στο σύνολο της αγοράς εισερχόμενου τουρισμού Π&Θ στην Ελλάδα, η δαπάνη ανά ταξίδι είναι € 1.106, ενώ ανά ημέρα είναι € 114.
- Από την άλλη πλευρά, η αγορά εισερχόμενου τουρισμού Π&Θ στην Ελλάδα από την Ευρώπη έχει χαμηλότερη δαπάνη ανά ταξίδι (€ 852) σε σχέση με τον Ευρωπαϊκό Μ.Ο. (€ 965). Αυτό οφείλεται κατά κύριο λόγο στην μέση ημερήσια δαπάνη, όπου στην Ελλάδα παρατηρούμε ότι είναι σχεδόν 30% μικρότερη από τον αντίστοιχο Ευρωπαϊκό Μ.Ο. (€ 82 έναντι € 112).
- Η διαφορά μεταξύ της δαπάνης στο σύνολο της αγοράς και της Ευρωπαϊκής αγοράς οφείλεται στην μεγαλύτερη καταναλωτική δαπάνη των επισκεπτών εκτός Ευρώπης (βλ. σελ. 31), που αντιπροσωπεύουν το 29,3% των αφίξεων και το 45,5% της συνολικής δαπάνης για διακοπές Π&Θ στην Ελλάδα ενώ -αντίθετα- μεγάλο μέρος των Ευρωπαίων τουριστών που επισκέπτονται την χώρα μας για διακοπές Π&Θ είναι χαμηλής καταναλωτικής δαπάνης από γειτονικές χώρες.
- Σημαντική αναφορά θα πρέπει να γίνει στην αγορά της Τουρκίας όπου ενώ εμφανίζει την 3^η μεγαλύτερη ημερήσια δαπάνη σε σύγκριση με τις εξεταζόμενες αγορές (€ 97), εντούτοις εμφανίζει την μικρότερη δαπάνη ανά ταξίδι (€ 340). Αυτό οφείλεται κατά κύριο λόγο στα μικρής διάρκειας ταξίδια των επισκεπτών από την Τουρκία στην χώρα μας (3,5 ημέρες). Η αγορά της Τουρκίας αξίζει να συγκριθεί με αυτές της Βουλγαρίας και της Πολωνίας που είναι σε χαμηλά επίπεδα τόσο στην ημερήσια δαπάνη όσο και στη δαπάνη ανά ταξίδι.

3.4 Προορισμός⁵

Περιοχή Προορισμού	Εισερχόμενος τουρισμός Π&Θ στην Ελλάδα, από:									
	Σύνολο	Βουλγαρία	Ηνωμένο Βασίλειο	Ιταλία	Γαλλία	Γερμανία	Πολωνία	Βέλγιο	Σκανδιναβία	Τουρκία
Αθήνα	33%	15%	33%	34%	21%	28%	40%	0%	5%	25%
Βόρεια Ελλάδα, Χαλκιδική	13%	57%	5%	5%	0%	15%	9%	31%	5%	20%
Άλλα νησιά του Αιγαίου	13%	1%	11%	4%	15%	4%	35%	3%	31%	0%
Κρήτη	12%	0%	3%	7%	11%	24%	0%	0%	37%	0%
Πελοπόννησος	10%	0%	21%	9%	5%	6%	14%	45%	2%	0%
Ρόδος	7%	1%	2%	25%	30%	0%	2%	2%	12%	1%
Υπόλοιπη Ελλάδα	7%	21%	7%	11%	0%	2%	0%	17%	2%	23%
Κέρκυρα	5%	5%	18%	5%	18%	21%	0%	2%	6%	31%

Πηγή: IPK International, επεξεργασία SETE Intelligence

Αν και η Αθήνα αποτελεί τον πλέον δημοφιλή προορισμό (33%) των επισκεπτών Π&Θ στην Ελλάδα, σημαντικός αριθμός επισκεπτών προσελκύεται και σε άλλα μέρη, περιλαμβανομένων και προορισμών που έχουν γενικά χαμηλή επισκεψιμότητα (π.χ. Πελοπόννησος και Υπόλοιπη Ελλάδα).

⁵ Τα στοιχεία για τον προορισμό έχουν δοθεί από την IPK "Με Επιφύλαξη".

3.5 Μέσο Ενημέρωσης – Χαρακτηριστικά και Προγραμματισμός Κρατήσεων

Μέσο Ενημέρωσης	Σύνολο Π&Θ Ευρώπη	Εισερχόμενος τουρισμός Π&Θ στην Ελλάδα, από:									
		Σύνολο	Βουλγαρία	Ηνωμένο Βασίλειο	Ιταλία	Γαλλία	Γερμανία	Πολωνία	Βέλγιο	Σκανδιναβία	Τουρκία
Internet	79%	77%	59%	75%	73%	73%	71%	92%	69%	73%	86%
Ταξιδιωτικό γραφείο	33%	42%	15%	34%	37%	46%	25%	21%	42%	15%	52%
Φίλοι/συγγενείς	27%	22%	33%	13%	19%	11%	33%	2%	15%	9%	57%
Ταξιδιωτικό οδηγό	17%	13%	0%	20%	1%	23%	0%	21%	0%	1%	45%
Περιοδικά	4%	8%	0%	4%	8%	12%	1%	8%	0%	3%	8%
Κατάλογο Tour Operator	10%	7%	0%	14%	11%	15%	22%	0%	0%	2%	21%
Εφημερίδα	2%	6%	0%	2%	0%	0%	14%	8%	0%	8%	8%
Διαφημίσεις	1%	5%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Ράδιο	0%	5%	0%	0%	0%	0%	4%	0%	0%	0%	0%
Καμία Ενημέρωση	5%	4%	5%	0%	3%	12%	0%	0%	8%	16%	1%
Λουπά	4%	4%	10%	7%	0%	15%	0%	0%	3%	0%	8%
Τηλεόραση	2%	4%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	8%
Έκθεση τουρισμού	1%	4%	0%	2%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Γραφείο Μετ. Μέσου	3%	2%	0%	2%	0%	4%	0%	6%	0%	1%	0%
Τοπικό/Περιφερειακό Γραφείο Τουρισμού	2%	2%	3%	0%	0%	12%	0%	0%	2%	0%	12%
Εθνικό Γραφείο Τουρισμού	2%	1%	0%	0%	0%	4%	0%	0%	2%	0%	0%
Διαδραστική τηλεόραση	0%	1%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%

Πηγή: IPK International, επεξεργασία SETE Intelligence

Η πλειονότητα των τουριστών στο σύνολο των εξεταζόμενων αγορών επιλέγει ως κύρια πηγή ενημέρωσης το internet (77%), ποσοστό αντίστοιχο με το σύνολο της Ευρωπαϊκής αγοράς (79%). Σημαντικό ρόλο για την ενημέρωση των επισκεπτών Π&Θ στην Ελλάδα διαδραματίζουν και τα ταξιδιωτικά γραφεία (42%), ποσοστό σημαντικά υψηλότερο έναντι της Ευρώπης στο σύνολο (33%).

Άξιο αναφοράς είναι το υψηλό ποσοστό των επισκεπτών από την Τουρκία (57%), την Βουλγαρία (33%) και την Γερμανία (33%) που ενημερώνονται από φίλους και συγγενείς.

Χαρακτηριστικά Κράτησης	Σύνολο Π&Θ Ευρώπη	Εισερχόμενος τουρισμός Π&Θ στην Ελλάδα, από:									
		Σύνολο	Βουλγαρία	Ηνωμένο Βασίλειο	Ιταλία	Γαλλία	Γερμανία	Πολωνία	Βέλγιο	Σκανδιναβία	Τουρκία
Προκρατήσεις	84%	82%	51%	97%	90%	78%	100%	100%	100%	77%	72%
internet	64%	60%	36%	75%	64%	61%	69%	90%	67%	73%	53%
Ταξιδιωτικό γραφείο	25%	35%	7%	23%	36%	41%	24%	18%	42%	9%	47%
Ξενοδοχείο ή άλλο	12%	10%	2%	10%	6%	0%	4%	67%	12%	5%	29%
Γραφείο Μετ. Μέσου	9%	9%	0%	2%	0%	0%	4%	0%	3%	6%	14%
Μέσω ταξιδιωτικού γραφείου	7%	6%	11%	2%	3%	12%	14%	0%	0%	0%	43%
Μέσω Λέσχης/Εφημερίδας/Εκκλησίας/Σχολείου	2%	3%	2%	2%	1%	12%	0%	0%	0%	0%	33%
Μέσω τουριστικού καναλιού	2%	2%	0%	2%	0%	0%	14%	0%	0%	0%	22%
Super market ή άλλο μαγαζί	1%	2%	0%	2%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	14%
Λουπά	1%	1%	3%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	10%

Πηγή: IPK International, επεξεργασία SETE Intelligence

- 82% των τουριστών που επιλέγουν την Ελλάδα για διακοπές «Πολιτισμός & Θρησκεία» έχουν προχωρήσει σε προκράτηση, σχεδόν ίδιο με αυτό στο σύνολο της Ευρώπης (84%). Η Γερμανία, το Βέλγιο και η Πολωνία εμφανίζουν το μεγαλύτερο ποσοστό προκρατήσεων (100%) και η Βουλγαρία το μικρότερο (51%).

- 60% των τουριστών Π&Θ που επισκέφτηκε την Ελλάδα είχε κάνει online κράτηση με το αντίστοιχο του συνόλου της Ευρώπης να είναι 64%. Ιδιαίτερα χαμηλό ποσοστό online κρατήσεων παρουσιάζει η Βουλγαρία (36%) αλλά, σε μικρότερο βαθμό, και η Τουρκία (53%).

- 35% των τουριστών Π&Θ στην Ελλάδα επιλέγουν το ταξιδιωτικό γραφείο για την κράτηση των διακοπών τους έναντι 25% στην Ευρώπη. Ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο διαδραματίζει το ταξιδιωτικό γραφείο στην Τουρκία (47%) και στο Βέλγιο (42%). Επίσης, πολύ υψηλό ποσοστό της αγοράς της Πολωνίας (67%) κάνει κράτηση απευθείας στο ξενοδοχείο.

Σε σύγκριση με τους τουρίστες «Ήλιος & Θάλασσα» (92%) και City Break (95%), οι τουρίστες Π&Θ στην Ελλάδα εμφανίζουν χαμηλότερα ποσοστά προκρατήσεων (82%). Επίσης, 50% των τουριστών που επισκέπτονται την Ελλάδα για διακοπές Π&Θ έκαναν κράτηση διαμονής και μεταφοράς, εκ των οποίων το 57% έκανε κράτηση διαμονής – μεταφοράς σε ενιαίο πακέτο. Τα αντίστοιχα ποσοστά για Η&Θ είναι 68% και 70% και για CB 68% και 45%.

Προγραμματισμός Κράτησης	Σύνολο Π&Θ Ευρώπη	Εισερχόμενος τουρισμός Π&Θ στην Ελλάδα, από:									
		Σύνολο	Βουλγαρία	Ηνωμένο Βασίλειο	Ιταλία	Γαλλία	Γερμανία	Πολωνία	Βέλγιο	Σκανδιναβία	Τουρκία
έως και 1 μήνα	50%	57%	85%	17%	69%	22%	51%	92%	17%	50%	91%
2-3 μήνες	29%	30%	13%	48%	18%	62%	39%	6%	49%	12%	4%
4-6 μήνες	16%	9%	2%	35%	13%	16%	10%	2%	0%	36%	5%
7-12 μήνες	5%	4%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	34%	2%	0%
> 1χρόνο	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%

Πηγή: IPK International, επεξεργασία SETE Intelligence

- 57% των τουριστών Π&Θ στην Ελλάδα πραγματοποιούν την κράτηση τους έως και 1 μήνα πριν την πραγματοποίηση του ταξιδιού τους, όταν στο σύνολο της Ευρώπης το ποσοστό αυτό είναι 50%. Εντυπωσιακά υψηλό είναι το ποσοστό στην αγορά της Πολωνίας (92%), της Τουρκίας (91%), της Βουλγαρίας (85%) και της Ιταλίας (69%).

- 30% και 9% πραγματοποιούν την κράτηση τους 2-3 και 4-6 μήνες αντίστοιχα πριν την πραγματοποίηση του ταξιδιού τους, έναντι 29% και 16% των Ευρωπαίων τουριστών Π&Θ γενικά.

- Το ποσοστό των τουριστών Π&Θ στην Ελλάδα που κάνουν κράτηση από 7 μήνες και πάνω πριν την πραγματοποίηση του ταξιδιού είναι 4% σχεδόν ίδιο με το 5% του συνόλου της Ευρώπης.

Τα στοιχεία αυτά των κρατήσεων, σε συνδυασμό και με τους προορισμούς που επιλέγουν οι ταξιδιώτες Π&Θ στην Ελλάδα (βλ. 3.4 αν.), αποτελούν σαφή ένδειξη ότι οι επισκέπτες Π&Θ στην Ελλάδα επισκέπτονται την χώρα σε περιόδους και περιοχές που δεν παρουσιάζουν υψηλές πληρότητες και κινούνται στις διακοπές τους ευέλικτα αποφασίζοντας την τελευταία στιγμή πού θα καταλύσουν.

3.6 Δραστηριότητες

Οι δραστηριότητες των τουριστών που επισκέπτονται την Ελλάδα για διακοπές «Πολιτισμός & Θρησκεία» αποτυπώνονται στον πίνακα που ακολουθεί.

Δραστηριότητες	Εισερχόμενος τουρισμός Π&Θ στην Ελλάδα, από:									
	Σύνολο	Βουλγαρία	Ηνωμένο Βασίλειο	Ιταλία	Γαλλία	Γερμανία	Πολωνία	Βέλγιο	Σκανδιναβία	Τουρκία
Επίσκεψη σε αξιοθέατα	72%	81%	50%	55%	95%	79%	100%	79%	56%	83%
Επίσκεψη πόλεων	60%	64%	47%	51%	75%	20%	84%	25%	39%	88%
Εξερεύνηση του τοπίου	56%	22%	62%	56%	98%	92%	87%	54%	28%	53%
Χαλάρωση	51%	54%	51%	50%	59%	42%	62%	15%	71%	49%
Επίσκεψη σε μουσεία, εκθέσεις	38%	20%	68%	13%	56%	19%	59%	18%	23%	52%
Απόλαυση φαγητού & ποτού	37%	30%	42%	35%	29%	42%	59%	56%	54%	25%
Γνωρίζοντας τον τρόπο ζωής	34%	14%	31%	20%	54%	29%	59%	34%	12%	48%
Εξερεύνηση της φύσης	26%	5%	29%	26%	51%	23%	53%	26%	20%	41%
Κολύμβηση/ηλιοθεραπεία	25%	9%	27%	28%	32%	22%	82%	28%	65%	3%
Περιπετειώδης εμπειρίες	14%	5%	5%	11%	29%	3%	53%	13%	7%	27%
Λουπά	2%	9%	0%	3%	0%	5%	0%	0%	0%	0%

Πηγή: IPK International, επεξεργασία SETE Intelligence

Όπως παρατηρούμε από το πίνακα η επίσκεψη σε αξιοθέατα (72%), η επίσκεψη πόλεων (60%), η εξερεύνηση του τοπίου (56%) και η χαλάρωση (51%) αποτελούν σημαντικό κομμάτι των επισκεπτών «Πολιτισμός & Θρησκεία» στην Ελλάδα. Επίσης, σημαντικό μέρος των τουριστών απολαμβάνει τις επισκέψεις σε μουσεία, εκθέσεις (38%), το φαγητό & ποτό (37%) και την εξερεύνηση του τρόπου ζωής (34%). Τέλος, περίπου ένας στους τέσσερις συνδυάζει τις διακοπές Π&Θ με εξερεύνηση της φύσης και με κολύμβηση / ηλιοθεραπεία. Ενδιαφέρον παρουσιάζουν και οι διαφοροποιήσεις μεταξύ των αγορών:

- Οι επισκέπτες από την Γαλλία δείχνουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τα αξιοθέατα και την εξερεύνηση του τοπίου.

- Οι επισκέπτες από την Βρετανία (42%), την Γερμανία (42%), την Πολωνία (59%, το Βέλγιο (56%) και την Σκανδιναβία (54%) δίνουν ιδιαίτερη σημασία στην γαστρονομία.
- Υψηλή σημασία στην εξερεύνηση του τοπίου δίνουν και οι επισκέπτες από την Γερμανία (92%), την Πολωνία (87%) και την Βρετανία (62%).
- Σημαντική δραστηριότητα αποτελεί η επίσκεψη σε μουσεία και εκθέσεις για τους επισκέπτες από την Βρετανία (68%), την Πολωνία (59%) και την Γαλλία (56%)
- Οι επισκέπτες από την Πολωνία έχουν πολύ μεγαλύτερη γκάμα ενδιαφερόντων σε σχέση με αυτούς από άλλες χώρες.

Συμπεράσματα

4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Το τουριστικό προϊόν «Ήλιος & Θάλασσα» αποτελεί τη ραχοκοκαλιά του τουρισμού της Ελλάδος καθώς αποτελεί το 60% (9.429.000 αφίξεις) του συνόλου των ταξιδιών στην χώρα μας. Τα υπόλοιπα τουριστικά προϊόντα υστερούν σημαντικά τόσο σε αριθμό ταξιδιών (4,7% των αφίξεων για City Break και 13% των αφίξεων για «Πολιτισμός & Θρησκεία») όσο και στον αριθμό των διανυκτερεύσεων (6.377.00 για CB και 20.488.000 για Π&Θ, όταν για διακοπές Η&Θ οι διανυκτερεύσεις είναι 100.890.000) και στην τουριστική δαπάνη (€ 900 εκ για CB και € 2,3 δις για Π&Θ, έναντι € 10 δις για Η&Θ). Τα στοιχεία αυτά καταδεικνύουν την μεγάλη εξάρτηση του Ελληνικού τουρισμού από το εποχικό προϊόν Η&Θ, αλλά και τις ευκαιρίες που υπάρχουν για την ανάπτυξη και των άλλων προϊόντων σε αγορές που μας γνωρίζουν και μας επισκέπτονται για Η&Θ. Ιδιαίτερα μάλιστα σε ότι αφορά στον τουρισμό Π&Θ όπου - από τα στοιχεία των κρατήσεων (βλ. 3.5), σε συνδυασμό και με τα στοιχεία των προορισμών που επιλέγουν (βλ. 3.4 αν.) - υπάρχουν σαφείς ενδείξεις ότι οι επισκέπτες Π&Θ στην Ελλάδα επισκέπτονται την χώρα σε περιόδους και περιοχές που δεν παρουσιάζουν υψηλές πληρότητες. Επίσης, λαμβάνοντας υπόψη ότι το μερίδιο της Ελλάδας για διακοπές CB είναι μόλις 1,1% των συνολικών Ευρωπαϊκών ταξιδιών, εύκολα κατανοεί κανείς ότι το συγκεκριμένο προϊόν έχει πολλές προοπτικές ανάπτυξης στην χώρα μας. Σε αυτό συνηγορούν αφενός μεν το πλούσιο πολιτιστικό απόθεμα και αφετέρου οι πόλεις που μπορούν να υποστηρίξουν αυτό το τουριστικό προϊόν - κατ' εξοχήν η Αθήνα και η Θεσσαλονίκη αλλά και άλλες πόλεις με διεθνείς αεροπορικές συνδέσεις κατά την χειμερινή περίοδο. Επιπροσθέτως, θα πρέπει να επισημάνουμε ότι η ανάπτυξη τόσο του προϊόντος Π&Θ όσο και του CB θα βοηθήσει σημαντικά στην επέκταση της τουριστικής περιόδου στις συγκεκριμένες περιοχές που θα αναπτυχθεί.

Ενδιαφέρον παρουσιάζει και η συγκριτικά μεγαλύτερη απήχηση που έχει το ελληνικό τουριστικό προϊόν Η&Θ και CB στις γυναίκες (52%) ενώ η αντίθετη εικόνα παρουσιάζεται για το προϊόν Π&Θ (48%). Όμως η εικόνα δεν είναι ενιαία μεταξύ των αγορών με σημαντικές διαφοροποιήσεις.

Οι επισκέπτες της Ελλάδας προέρχονται κατά κύριο λόγο από τις παραγωγικές ηλικίες 25-64 χρονών. Οι σχετικές διαφοροποιήσεις σε σχέση με τον Ευρωπαϊκό Μ.Ο. είναι:

- Για το προϊόν Η&Θ 82% στην Ελλάδα έναντι 79% στην Ευρώπη.
- Για το προϊόν CB 80% στην Ελλάδα έναντι 78% στην Ευρώπη.
- Για το προϊόν Π&Θ 81% στην Ελλάδα έναντι 74% στην Ευρώπη.

Από την άλλη πλευρά, παρατηρούνται σημαντικές διαφοροποιήσεις σε σχέση με τους Ευρωπαϊκούς Μ.Ο. σε επιμέρους ηλικιακές ομάδες, όπως και μεταξύ των αγορών προέλευσης. Σημαντικές διαφοροποιήσεις παρατηρούνται και στις υπόλοιπες ηλικίες για τα προϊόντα CB και Π&Θ:

- Για το προϊόν CB, παρατηρούμε ότι σε σύγκριση με την Ευρώπη, έχουμε αναλογικά πολύ λιγότερους νέους (15-24) επισκέπτες (8% έναντι 15%) και σημαντικά αυξημένο αριθμό επισκεπτών 3^{ης} ηλικίας (12% έναντι 7%).
- Για το προϊόν Π&Θ, έχουμε αναλογικά πολύ λιγότερους νέους (15-24) επισκέπτες (10% έναντι 14%) αλλά και 3^{ης} ηλικίας (9% έναντι 12%).

Η πλειοψηφία των τουριστών που επισκέπτονται την Ελλάδα είναι ανώτερου και μέσου-ανώτερου εισοδηματικού και μορφωτικού επιπέδου. Εξετάζοντας τα επιμέρους προϊόντα:

- Για το προϊόν Η&Θ η εικόνα είναι αρκετά ενιαία σε ότι αφορά στο εισοδηματικό επίπεδο, όπου σε όλες τις επιμέρους αγορές οι επισκέπτες είναι από εισοδηματικές τάξεις άνω του μέσου όρου, σε πολλές από αυτές σε ποσοστό που υπερβαίνει το 80%. Όμως υπάρχουν σημαντικές διαφοροποιήσεις στο μορφωτικό επίπεδο όπου είναι πολύ υψηλό το ποσοστό επισκεπτών από την Ρωσία (79%) που έχει ανώτερη εκπαίδευση, ενώ στις υπόλοιπες χώρες το αντίστοιχο ποσοστό είναι ίσο ή χαμηλότερο με τον Ευρωπαϊκό Μ.Ο. Επίσης, σχετικά υψηλό ποσοστό των επισκεπτών από την Βρετανία (19%) και την Γερμανία (21%) έχει κατώτερο επίπεδο εκπαίδευσης.
- Για τα προϊόντα CB και Π&Θ η εικόνα είναι ενιαία με πολύ υψηλά ποσοστά των επισκεπτών (78% και 81% αντίστοιχα) να προέρχεται από εισοδηματικές τάξεις άνω του Μ.Ο. και 72% και 69% να έχουν ανώτερη εκπαίδευση. Αν και υπάρχουν διαφοροποιήσεις, η εικόνα αυτή δεν ανατρέπεται στις επιμέρους αγορές.

Όσον αφορά στη δαπάνη ανά ταξίδι:

- ο εισερχόμενος τουρισμός στην Ελλάδα για Η&Θ από την Ευρώπη είναι κατά 4% ακριβότερος σε σχέση με τον Ευρωπαϊκό μέσο όρο (€ 1.011 έναντι € 970). Αυτό οφείλεται στην μεγαλύτερη διάρκεια των ταξιδιών στην Ελλάδα σε σχέση με άλλους προορισμούς, καθώς η ημερήσια δαπάνη είναι η ίδια (€ 94) τόσο για τον εισερχόμενο στην Ελλάδα όσο και για τον Ευρωπαϊκό εξερχόμενο τουρισμό Η&Θ εν γένει.
- ο εισερχόμενος τουρισμός στην Ελλάδα για CB από την Ευρώπη είναι κατά 56% ακριβότερος σε σχέση με τον Ευρωπαϊκό μέσο όρο (€ 1.137 έναντι € 730). Αυτό οφείλεται κατά κύριο λόγο στην μεγαλύτερη διάρκεια των ταξιδιών στην Ελλάδα σε

σχέση με άλλους προορισμούς, καθώς η ημερήσια δαπάνη είναι σχεδόν η ίδια τόσο για τον εισερχόμενο στην Ελλάδα (€ 132) όσο και για τον ευρωπαϊκό εξερχόμενο τουρισμό CB (€ 128) εν γένει.

- ο εισερχόμενος τουρισμός στην Ελλάδα για Π&Θ από την Ευρώπη είναι κατά 12% φθηνότερος σε σχέση με τον Ευρωπαϊκό μέσο όρο (€ 852 έναντι € 965). Αυτό οφείλεται κατά κύριο λόγο στην χαμηλότερη ημερήσια δαπάνη στην Ελλάδα (€ 82) σε σχέση με τον Ευρωπαϊκό Μέσο Όρο (€ 112).
- Η δαπάνη ανά ταξίδι στην Ελλάδα αυξάνεται σημαντικά και στις τρεις προαναφερθείσες προϊόντικές αγορές (σε € 1.057, € 1.225 και € 1.106 αντίστοιχα για Η&Θ, CB και Π&Θ) αν περιληφθεί και ο εισερχόμενος τουρισμός που προέρχεται από μη Ευρωπαϊκές χώρες. Αντίστοιχα αυξάνεται και ο μέσος όρος της ημερήσιας δαπάνης σε € 99, € 141 και € 114 αντίστοιχα. Ο λόγος είναι ότι οι τουρίστες στην Ελλάδα που προέρχονται από χώρες εκτός Ευρώπης έχουν σημαντικά υψηλότερη δαπάνη τόσο ανά ταξίδι όσο και ανά ημέρα (€ 1.942 / € 221 για Η&Θ, € 2.289 / € 231 για CB και € 1.718 και € 202 για Π&Θ).

Η ανάπτυξη της τεχνολογίας και η διείσδυση του Internet σε κάθε νοικοκυριό δεν θα μπορούσε να μην επηρεάσει και την βιομηχανία του τουρισμού, η οποία αντιλαμβανόμενη την δυναμική του προσπάθησε και προσπαθεί να επωφεληθεί από αυτή. Οι τουρίστες από την μεριά τους δεν θα μπορούσαν να μείνουν αμέτοχοι από αυτή την εξέλιξη και παρατηρείται ισχυρή διείσδυση του Internet τόσο στην ενημέρωση (από 77% έως 82% ανάλογα με το προϊόν) όσο και στην κράτηση (62% έως 82%). Σε σχέση με την Ευρώπη, τα ποσοστά διείσδυσης του Internet για ταξίδια στην Ελλάδα είναι ελαφρώς χαμηλότερα. Επίσης, όσο πιο ανεπτυγμένη είναι η χώρα προέλευσης των τουριστών, τόσο μεγαλύτερα ποσοστά ενημέρωσης και κράτησης μέσω Internet εμφανίζει. Όμως το ταξιδιωτικό γραφείο εξακολουθεί να αποτελεί σημαντική πηγή πληροφόρησης (~42%) και κράτησης (34% έως 39%) για όλες τις αγορές / προϊόντα. Η σημασία του ταξιδιωτικού γραφείου για την Ελλάδα είναι αρκετά υψηλότερη απ' ότι στον Ευρωπαϊκό τουρισμό γενικά, ιδιαίτερα για το CB (34% ο εισερχόμενος στην Ελλάδα έναντι 14% στην Ευρώπη εν γένει) και τον Π&Θ (35% έναντι 25%) και λιγότερο για τον Η&Θ (39% έναντι 32%). Λόγω της μεγάλης χρήσης ταξιδιωτικών γραφείων, αυξημένη σημασία για τον ελληνικό τουρισμό έχουν και οι κατάλογοι. Στην ενημέρωση, σημαντικό ρόλο παίζουν και οι απόψεις

των συγγενών και φίλων (17% έως 22% αναλόγως προϊόντος), αν και λιγότερο απ' ότι στην Ευρώπη εν γένει (21% έως 27%). Τέλος, η διείσδυση των ξενοδοχείων στις κρατήσεις είναι στην Ελλάδα σημαντικά χαμηλότερη (7% έως 10% αναλόγως προϊόντος) σε σχέση με την Ευρώπη (10% έως 15%).

Τέλος αναφορικά με τις κύριες δραστηριότητες των επισκεπτών στην Ελλάδα:

- Οι επισκέπτες Η&Θ ενδιαφέρονται κυρίως για χαλάρωση (82%), ηλιοθεραπεία (76%) και κολύμπι (74%). Ακολουθούν η γαστρονομία (56%), η απόλαυση του τοπίου και της φύσης (47%), και οι επισκέψεις σε αξιοθέατα και εκδρομές (44%). Παρατηρούνται όμως σημαντικές διαφοροποιήσεις στις επιμέρους αγορές προέλευσης.
- Οι επισκέπτες CB ενδιαφέρονται κυρίως για επίσκεψη σε αξιοθέατα (70%), απόλαυση της ατμόσφαιρας της πόλης (66%), γαστρονομία (52%) και ακολουθούν οι επισκέψεις σε μουσεία (48%) και ψώνια (40%).
- Οι επισκέπτες Π&Θ ενδιαφέρονται κυρίως για επισκέψεις σε αξιοθέατα (72%) και στις πόλεις (60%), για την εξερεύνηση του τοπίου (56%) και για χαλάρωση (51%). Ακολουθούν οι επισκέψεις σε μουσεία και εκθέσεις (38%), γαστρονομία (37%).

Από τα στοιχεία αυτά προκύπτει η «οριζόντια» σημασία για τον ελληνικό τουρισμό της ανάδειξης της γαστρονομίας, της ανάδειξης και διαφύλαξης των αξιοθέατων, του τοπίου και της φύσης, καθώς και της εύρυθμης λειτουργίας των πόλεων. Οι δραστηριότητες αυτές αποτελούν βασικά συστατικά των διακοπών «περιήγησης» (touring)⁶, που σύμφωνα με την ΙΡΚ μεταξύ 2009 και 2014 αναπτύχθηκε διεθνώς κατά 28%.

⁶ Παρόμοιο προϊόν με τον «Πολιτισμό και Θρησκεία»

Η παρούσα Μελέτη υλοποιήθηκε από το ΙΝΣΕΤΕ στο πλαίσιο του Υποέργου 5 της Πράξης:
«Ενίσχυση της θεσμικής και επιχειρησιακής ικανότητας του ΣΕΤΕ» με κωδικό MIS 485414,
η οποία εντάσσεται στο **ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ “ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ”**
– **ΕΣΠΑ 2007-2013** και χρηματοδοτείται από το **Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο**.

